ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХ СТРАН, СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 47 (1858 9) — პარასკევი, 25 თებერვალი, 1983 წელი — ფასი 3 კაპ.

საუკუნეთა ტოლფასი წლები

დ. ქართველიშვილი,

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე

სამოცდაოთხი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლებამ გაიმარჯვა. 1921 წლის 25 თებერვალს თბილისში აფრიალებულმა წითელმა დროშამ დასაბამი მისცა საქართველოს ისტორიაში ახალ ეპოქას — სოციალისტურ გარდაქმნათა ეპოქას.

ითვლება, რომ სამოცდაორი წელი ისტორიაში, განსაკუთრებით ისეთ მრავალსაუკუნოვან ისტორიაში, როგორიც საქართველოსია, უმნიშვნელო მონაკვეთია. მით უმეტეს დიდია ის ნამდვილად ეპოქალური გარდაქმნები, რომლებიც ამ წლებმა დაიტიეს. „ისტორიას, — აღნიშნა სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილ მოსკოვის საზეიმო სხდომაზე გაკეთებულ მოხსენებაში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა ი. ვ. ანდროპოვმა, — არ ახსოვს ესოდენ სწრაფი აღმფრენა ჩამორჩენილობის, უბედურებისა და გაპარტახების მდგომარეობიდან თანამედროვე მძლავრ, დიდ სახელმწიფომდე, რომელსაც აქვს კულტურის უმაღლესი დონე და რომლის ხალხის კეთილდღეობა ნიადაგ უმჯობესდება“.

საბჭოთა ხელისუფლების გამარჯვება საქართველოში დაკავშირებულია დიდი ლენინის სახელთან, მის მიერ შექმნილ და გამოწრთობილ კომუნისტურ პარტიასთან.

ვ. ი. ლენინი 1921 წლის 14 აპრილს წერილში აზერბაიჯანის, საქართველოს, სომხეთის, დაღესტნის, მთიელთა რესპუბლიკის კომუნისტებს მიუთითებდა, ხელახლა გარდაექმნათ მხარე, აეღორძინებინათ იგი, განეტკიცებინათ სოციალიზმზე გადასვლა. ლენინის მითითებათა განუხრელი განხორციელების შედეგად საბჭოთა საქართველო ერთიან ოჯახში კომუნისტური მშენებლობის მოწინავე მიჯნებზე გავიდა.

პარტიის ლენინური ეროვნული პოლიტიკის, თითოეული მოკავშირე რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის განვითარებისათვის მისი შეუნელებელი ზრუნვის, ჩვენი ქვეყნის მომძე ხალხთა ურღვევი ერთიანობის, მეგობრობისა და ურთიერთდახმარების მეოხებით საბჭოთა საქართველოს მშრომელებმა ახალი ძალები და შესაძლებლობანი მოიპოვეს და განახორციელეს თვისებრივი ძვრები რესპუბლიკის ეკონომიკურ, სოციალურ-პოლიტიკურ და კულტურულ ცხოვრებაში.

დღეს საქართველო მძლავრი ენერგეტიკის, შავი და ფერადი მეტალურგიის, ელმავალ და ავტომობილშენებლობის, ქიმიის, ელექტროტექნიკის, სამთო-მომპოვებელი, ნავთობისა და მრეწველობის სხვა დარგების რესპუბლიკაა. საკმარისია აღინიშნოს, რომ რესპუბლიკის ელექტროსადგურები ახლა ყოველწლიურად აწარმოებენ 15 მილიარდ კილოვატსაათზე მეტ ელექტროენერგიას — თითქმის ათასჯერ მეტს, ვიდრე 1923 წელს. დღეს საქართველო ერთ დღეში აწარმოებს 14-ჯერ მეტ ლითონსაჭრელ ჩარხებს, ვიდრე მთელი ქვეყანა უშვებდა 1922 წელს. იგი იღებს ქვეყანაში მოპოვებული მანგანუმის მაგნის 30 პროცენტზე მეტს. მის წილად მოდის სსრ კავშირში წარმოებული ელმავლების 31 პროცენტი.

მიღწეულია მნიშვნელოვანი წარმატებანი პროდუქციის ტექნიკურ-ეკონომიკური დონისა და ხარისხის ამაღლებაში. 2000-ზე მეტი დასახელების ნაწარმს საბელმწიფო ხარისხის ნიშანი ამშვენებს.

საქართველოს სოფლის მეურნეობა წარმატებით არის გადაყვანილი ძვირფასი სუბტროპიკული, სამხრეთული და ტექნიკური კულტურების განვითარების გზაზე. შექმნილია დიდი მეციტრუსეობის, მევენახეობისა და მეჩაიეობის მეურნეობები. ახლა სსრ კავშირის 78,7 ათასი ჰექტარი ჩაის პლანტაციებიდან საქართველოს სსრ რესპუბლიკის წილად მოდის 66,8 ათასი ჰექტარი. საქართველოს მეჩაიეებს ყოველწლიურად რეკორდული მოსავალი მოპყავთ. ცალკეული რაიონები, ბევრი კოლმეურნეობა, საბჭოთა მეურნეობა, ბრიგადა, რგოლი სამუდამოდ ჰექტარზე კრეფენ 10 ათას კილოგრამზე მეტ ჩაის ფოთოლს. რესპუბლიკამ უკვე მიაღწია 1985 წლის დამლევისათვის განსაზღვრულ მიზნას — 1982 წელს მოკრიფა 538 ათას ტონაზე მეტი ჩაის ფოთოლი და ჰექტარზე საშუალო მოსავლიანობა 90 ცენტნერამდე გაზარდა.

ასეთივე სწრაფი ტემპით ვითარდებოდა სოფლის მეურნეობის სხვა დარგებიც, რომელთა პროდუქციას ახლა წამყვანი ადგილი უკავია საერთო-საკავშირო სპეციალიზაციაში.

საქართველოს ეკონომიკური პოტენციალის სწრაფმა ზრდამ განაპირობა მშრომელთა კეთილდღეობის გაუმჯობესება. მარტო უკანასკნელი ათი წლის მანძილზე ეროვნული შემოსავალი ერთიორად გაიზარდა. გასულ სამეურნეო წელს კი იგი 390 მილიონი მანეთითა და მეტად გადიდდა და 9.300 მილიონ მანეთს გადააჭარბა. მისი სამი მეოთხედი გამოყენებულია მოხმარებისათვის, ხოლო საბინაო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის ხარჯების გათვალისწინებით ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესებას მოხმარდა ეროვნული შემოსავლის ოთხი მეხუთედი.

როცა საბჭოთა საქართველოს წარმატებებზე ვლაპარაკობთ, არ შეიძლება არ აღინიშნოს ხალხის სულიერ ცხოვრებაში მომხდარი უდიდესი გარდაქმნები. რესპუბლიკაში მშრომელებისათვის ფართოდ აქვს კარი ღია 19 უმაღლეს სასწავლებელს, 127 სახელმწიფო და სახალხო თეატრს, ათასობით მუზეუმსა და ბიბლიოთეკას.

ჩვენში ყოველ ათას მცხოვრებზე მოდის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მქონე 698 სპეციალისტი, რესპუბლიკაში ორჯერ მეტი სტუდენტია, ვიდრე საფრანგეთში, თითქმის სამჯერ მეტი, ვიდრე იტალიაში.

სამეცნიერო-კვლევითს დაწესებულებებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში წარმოებს ნაყოფიერი მუშაობა თანამედროვე მეცნიერების ყველა ძირითადი მიმართულებით. რესპუბლიკის მეცნიერული აზრის ცენტრი გახდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, რომელიც 40 სამეცნიერო-კვლევითს ინსტიტუტს აერთიანებს. მსოფლიო აღიარება მოიპოვეს ქართველ მათემატიკოსთა, ფიზიოლოგთა, აღმოსავლეთმცოდნეთა, გეოლოგთა, ფსიქოლოგთა სკოლებმა. ქართველმა მკვლევარებმა მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს მეცნიერების ახალი დარგის — კვანტური სითხის ჰიდროდინამიკის შექმნაში.

ჩვენი ქვეყნის ფარგლებს გარეთ იცნობენ და აფასებენ ქართული ლიტერატურისა და ხელოვნებას, რომელთა მრავალსაუკუნოვან ტრადიციებს დღესაც წარმატებით განაგრძობენ თანამედროვე მხატვრული სიტყვის ოსტატები, კულტურის მოღვაწენი, რომლებიც ამდიდრებენ საბჭოთა ადამიანების სულიერ სამყაროს.

საქართველოს სსრ სახალხო მხატვრის თენგიზ სამსონაძის პლაკატი.

ვი კავშირის მეოხებით. ეს კავშირი, ლენინური პარტიის ეროვნული პოლიტიკით განმტკიცებული ხალხთა დიადი ძმობა რესპუბლიკის წარმატებული წინსვლის მძლავრ ბერკეტად იქცა.

ჩვენ ვესწრაფვით ინტერნაციონალური ურთიერთობის გაღრმავებასა და სრულყოფას ეკონომიკაში, რაც განაპირობებს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების პროდუქტებითა და მაღალხარისხოვანი სამრეწველო პროდუქციით სხვა რესპუბლიკების კოოპერირებული მომარაგების გაუმჯობესებას.

ჩვენი რესპუბლიკის მშრომელები, რომლებმაც ფართოდ აღნიშნეს სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავი, ახლა ემზადებიან საბჭოთა ხალხების ისტორიაში მეორე ღირსშესანიშნავი მოვლენის — გეორგიევსკის ტრაქტატის ხელმოწერის 200 წლისთავისათვის. ამ თარიღის დღესასწაული გადაიქცევა ურღვევი ძმობის, მეგობრობის, თანამშრომლობისა და ურთიერთდახმარების მკაფიო დადასტურებად.

განვლილმა 62 წელმა დაადასტურა, რომ ქართველი ხალხი, ისევე როგორც საბჭოთა კავშირის ყველა ხალხი, თავისი ინტერნაციონალური და პატრიოტული მოვალეობის უაღრესად ერთგულია. ეს მოვალეობა საქართველოს მშრომელებს აკისრებს კიდევ უფრო დიდი წვლილი შეჰქონდეთ ჩვენი მრავალეროვანი სახელმწიფოს ეკონომიკური პოტენციალის შემდგომ განმტკიცებაში. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებებთ, ამხანაგ ი. ვ. ანდროპოვის მოხსენებაში ჩამოყალიბებული მითითებებითა და დებულებებით შეიარაღებულნი, ისინი თავიანთ ცოდნასა და ენერგიას აბმარენ საზოგადოებრივი წარმოების ეფექტიანობის ამაღლებას, მეთერთმეტე ხუთწლედის დავალებათა და სასურსათო პროგრამის წარმატებით შესრულებას, პარტიის დიდ დავალებათა შესრულებაში საქართველოს წვლილს დღეს განაპირობებს შრომის სტაბილური, თანაბარი და მაღალი მაჩვენებლები, რომელებითაც რესპუბლიკა უპასუხებს პარტიისა და სახელმწიფოს ზრუნვას.

ამის მკაფიო დადასტურებაა გასული სამეურნეო წლის შედეგები, როცა რესპუბლიკამ, დიდი ობიექტური სიძნელეების მიუხედავად, წარმატებით გაართვა თავი ბევრ რთულ პრობლემას, შესრულა ეკონომიკური და სოციალური განვითარების სახელმწიფო გეგმა, რითაც უზრუნველყო წარმოების ეფექტიანობის შემდგომი ზრდა და ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესება.

ჩვენი რესპუბლიკის წარმატებები უწინარეს ყოვლისა იმ კოლოსალური მუშაობის შედეგია, რომელსაც დაუცხრომლად ეწევა საქართველოს კომუნისტთა მებრძოლი შტაბი.

რესპუბლიკის პარტიული ორგანიზაციის მუშაობისათვის არაერთხელ მიეცია მაღალი შეფასება სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს, საქართველოს პარტიული ორგანიზაციის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ცნობილი დადგენილებების მიღების შემდეგ განვლილი წლები ახალი წარმატებებისაკენ გულდაჯერებული წინსვლის წლები გახდა.

კიდევ უფრო ფართოა ჩვენი ნაბიჯები ახლა, მეთერთმეტე ხუთწლედში. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმმა, მოსკოველ ჩარხმშენებლებთან შეხვედრაზე ამხანაგ ი. ვ. ანდროპოვის მიერ წარმოთქმულმა სტატუამ საქართველოს, ისევე როგორც მთელი ქვეყნის. მშრომელებს დაუსახა ახალი უმნიშვნელოვანესი ამოცანები. ახლა, როგორც ხაზგასმით აღნიშნა ამხანაგმა ი. ვ. ანდროპოვმა, განსაკუთრებით საჭიროა, თითოეულ მშრომელს ესმოდეს, რომ გეგმის შესრულება დამოკიდებულია მის შრომითს წვლილზე, ყველას კარგად უნდა ესმოდეს ის მარტივი ჭეშმარიტება, რომ რაც უფრო კარგად ვიშრომებთ, მით უფრო კარგად ვიცხოვრებთ. ხოლო რეზერვები უკეთ, უფრო ეფექტიანად მუშაობისათვის რესპუბლიკაში ბევრი გვაქვს. ამ რეზერვებს შეიცავს დაგეგმვისა და მართვის, მატერიალური სტიმულირების გაუმჯობესება, რესურსების რაციონალური გამოყენება, სახალხო დოვლათისადმი ყაირათიანი, ნამდვილად მზრუნველი დამოკიდებულება, თავის სამუშაო ადგილზე ყველასა და თითოეულის ინიციატივის განვითარება და აქტიურობის ამაღლება.

არავისთვის საიდუმლო არ არის, რომ რესპუბლიკის მთელი რიგი დარგები, გაერთიანებანი, საწარმოები ჯერ კიდევ არ მუშაობენ ეკონომიურად. ბევრი გვაქვს დანაკარგები, პროდუქციის წარმოებისათვის გაუმართლებლად ბევრი ნედლეული და მასალა იხარჯება. ამიტომ მეთერთმეტე ხუთწლედის მესამე, შუაგული წლის მუშაობის ღირსია საუკეთესო მაჩვენებლების მიღწევისათვის ბრძოლა. ამ ბრძოლაში საჭიროა, უწინარეს ყოვლისა, განვამტკიცოთ სოციალისტური დისციპლინა, რაც გადაგვაწყვეტინებს ბევრ ამოცანას, დაგვაძლევინებს არსებულ სიძნელეებს.

სასიხარულოა, რომ რესპუბლიკაში დღეს ფართოდ დაუჭირეს მხარი თბილისის დიმიტროვის სახელობის საავიაციო ქარხნის კოლექტივში შობილ ინიციატივას: „სანიმუშო დისციპლინა, მაღალი ორგანიზებულობა, აქტიურობა და პასუხისმგებლობა — თითოეულისაგან, ყველგან და ყველაფერში!“. ასეთ მიდგომაში ცხადად ვლინდება ჩვენი მშრომელებისათვის დამახასიათებელი კომუნისტური დამოკიდებულება შრომისადმი, კომუნისტური ცხოვრების წესი.

რესპუბლიკის მშრომელთა მიერ ამ წლისათვის ნაკისრ ვალდებულებებში მკაფიოდ აისახა ყოველი კოლექტივის მისწრაფება — წარმატებით შეასრულოს პარტიის XXVI ყრილობის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ნოემბრის პლენუმის მიერ დასახული ამოცანები, უზრუნველყოს დიდად ნაყოფიერი და მაღალხარისხოვანი შრომა და კვლავაც განავითაროს ყოველი მუშაკის ინიციატივა და პასუხისმგებლობა დაკისრებული საქმისათვის.

რესპუბლიკის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების დაჩქარებული ტემპის ორგანიზაციული და იდეოლოგიური უზრუნველყოფის კონკრეტული გზები განსაზღვრა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ამასწინანდ გამართულმა XII პლენუმმა. პლენუმის გადაწყვეტილებების, ყველა უბანზე და ყველა რგოლში დისციპლინის განმტკიცების შესახებ მისი მოთხოვნების განხორციელება რესპუბლიკის პარტიული და სახელმწიფო აპარატის მუშაობის სტილის შემდგომი სრულყოფის საწინდარია.

საბჭოთა საქართველოს მშრომელებს, რომლებიც თავიანთ სახელოვან 62 წლისთავს აღნიშნავენ, ამ ბრძოლაში ძალას აძლევს ყველა საბჭოთა ხალხის ძმური მეგობრობა, ის უდიდესი შესაძლებლობანი, რომლებსაც თითოეულ ჩვენგანს ანიჭებს მოწიფებული სოციალიზმის საზოგადოება. (საინფორმი).

ᲰᲔ, ᲛᲐᲛᲣᲚᲝ!

ᲰᲔ, ᲛᲐᲛᲣᲚᲝ!
ᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲐ ᲨᲔᲜᲘ ᲛᲝᲕᲚᲘᲡᲐ
ᲛᲐᲠᲐᲓ ᲧᲕᲔᲚᲐ
ᲩᲕᲔᲜᲗᲐᲒᲐᲜᲘᲡ ᲕᲐᲚᲘᲐ,
ᲡᲐᲜᲐᲛ ᲒᲛᲘᲠᲛᲐ
ᲨᲔᲜᲗᲕᲘᲡ ᲡᲣᲚᲘ ᲓᲐᲚᲘᲐ —
ᲗᲘᲥᲕᲐ: „ᲡᲐᲛᲨᲝᲑᲚᲝ
— ᲣᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲔᲡ ᲧᲝᲕᲚᲘᲡᲐ!“
ᲐᲠᲛᲝᲨᲘᲨᲐᲠᲡ

ᲥᲐᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲗᲝᲕᲚᲘᲡ
ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲩᲕᲔᲜᲒᲐᲜᲡ
ᲣᲠᲧᲔᲕ ᲛᲘᲖᲜᲐᲓ ᲔᲥᲜᲔᲑᲐ
ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲨᲔᲜᲗᲕᲘᲡ
ᲗᲐᲕᲓᲐᲓᲠᲘᲡ ᲨᲔᲒᲜᲔᲑᲐ:
ᲛᲐᲛᲣᲚᲡ ᲒᲣᲚᲘ
— ᲣᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲔᲡ ᲧᲝᲕᲚᲘᲡᲐ!

ᲓᲔ, ᲑᲠᲜᲧᲘᲜᲐᲕᲓᲔᲡ
ᲓᲠᲝᲨᲐᲓ ᲗᲕᲘᲗᲔᲣᲚᲘᲡᲐ
ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ
ᲛᲙᲘᲠᲓᲘ ᲝᲠᲓᲔᲜᲝᲡᲜᲐᲜᲘ,
ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲜᲐ,
ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲖᲔ ᲡᲮᲘᲕᲝᲡᲐᲜᲘ,
ᲘᲡ ᲒᲕᲘᲧᲕᲐᲠᲓᲔᲡ
ᲣᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲔᲡ ᲧᲝᲕᲚᲘᲡᲐ!

ᲒᲐᲚᲐᲙᲢᲘᲝᲜᲘ.

ᲡᲐᲛᲮᲠᲔᲗ ᲝᲡᲔᲗᲘ

სიახლენი

● მეთერთმეტე ხუთწლედი ცხინვალის მრეწველობის ინტენსიური ზრდის ხუთწლედია. ბევრი ახალმშენებლობა დამთავრდა. მწყობრში ჩადგა ტრიკოტაჟის საცვლის ფაბრიკა, ხეტყის კომბინატის მექანიზებული ავეჯის საწარმო, ახლახან ამენდა თანამედროვე ტექნიკით აღჭურვილი ახალი საწარმო — საქსახსოფლტექნიკის ელექტრომოწყობილობის სარემონტო ქარხანა. იგი რესპუბლიკაში ერთადერთია. აქ შეაკეთებენ ელექტროძრავებსა და მანქანა-ტრაქტორების ელექტრომოწყობილობას: ამჟამად ქარხანაში 86 კაცი შრომობს, მათ სათანადო მომზადება თბილისის, ორჯონიკიძის, მოგილევის ქარხნებში გაიარეს. წლის ბოლომდე აქ 170 სპეციალისტი იქნება დასაქმებული. ქარხანა 850000 მანეთის პროდუქციას გამოუშვებს.

● ლენინის სახელობის კულტურისა და დასვენების პარკში აშენდა 850-ადგილიანი საკონცერტო დარბაზი. ჭაბუკებსა და ქალიშვილებს დიდი სპორტული ასპარეზი გადაეშალათ რეკონსტრუირებულ სტადიონზე. ტარდება სანერთნელი მეცადინეობანი და შეჯიბრებები. სტადიონი 10 ათას მაყურებელს იტევს.

● სამხრეთ ოსეთის ლენინგორის რაიონისა და საქართველოს მეზობელი რაიონების მოსახლეობამ ფერადი გამოსახულებით მიიღო სატელევიზიო გადაცემის პროგრამები. ეს შესაძლებელი გახდა ახალი მძლავრი რეტრანსლატორის ამოქმედების შედეგად. რეტრანსლატორი აიგო კურტის მთაზე — ზღვის დონიდან თითქმის 2000 მეტრ სიმაღლეზე.

● ჯავა. აღმშენებლობის ასეთი ტემპი არ ახსოვთ მაღაროელთა დაბა კვაისში. ახლო მომავალში დაბის კეთილმოწყობას მოხმარდება 37 მილიონი მანეთი. უკვე მიმდინარეობს მაგნის ძიება და მიწისქვეშა მშენებლობანი. ახლახან დამონტაჟდა ცენტრალური ელექტრომექანიკური სახელოსნო. ამასთანავე სათანადო ყურადღება ექცევა მაღაროელთა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებას. მალე მწყობრში ჩადგება 80-ბინიანი საცხოვრებელი სახლი.

ბ. თედეევი,
„კომუნისტის“ სპეც. კორ.

ᲐᲤᲮᲐᲖᲔᲗᲘ

სიახლენი

● სოხუმი. მაღალნაყოფიერად, რიტმულად მუშაობს ხუთწლედის მესამე ნელს აფხაზეთის ასსრ საბინაო-კომუნალური მეურნეობის სამინისტროს სამრეწველო საწარმოთა კომბინატის კოლექტივი, რომელმაც პროდუქციის გამოშვების იანვარ-თებერვლის გეგმა გადაჭარბებით შეასრულა. დავალებით გათვალისწინებული 200 ათასი მანეთის ნაცვლად გამოშვებულია 220 ათასი მანეთის პროდუქცია.

● სპპპიო ნიშნის ორდენოსანი ს. ჭანბას სახელობის აფხაზური სახელმწიფო დრამატული თეატრის კოლექტივმა ახლახან მაყურებელს უჩვენა ახალი სპექტაკლი — მოლდაველი დრამატურგის ი. დრუცკეს ორმოქმედებიანი პიესა „წმიდა-თაწმიდა“. სპექტაკლმა მაყურებელთა მონონება დაიმსახურა.

● გაბრა. კურორტ ბიჭვინთის პანსიონატ „ბზიფში“ დამსვენებლები დიდი ინტერესით ეცნობიან სოხუმელი მხატვრისა და მოქანდაკის ვლადიმერ ბერნადინის ნამუშევრებს.

განსაკუთრებით დიდ მოწონებას იმსახურებს ხეში ნაკვეთი სურათები „აფხაზეთი“ ს სახალხო პოეტი დიმიტრი გულია უსმენს გლეხებს“, „პირველყოფილი ადამიანის ნადირობა“, „ადამიანისა და ცხენის მეგობრობა“, „გლეხთა საკითხი“, „ვ. ი. ლენინი“, „ფ. ე. ძერჟინსკი“ და სხვა.

● ოჩამჩირე. სულ უფრო უმჯობესდება რაიონის მშრომელთა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო პირობები. ამას წინათ სოფელ ფოქვეში გაიხსნა ბავშვთა სამხატვრო სკოლა, სადაც უკვე რაირიცხა 15 მოსწავლე. მოზარდები დიდი მონდომებით ეუფლებიან ხატვის ხელოვნებას.

ოჩამჩირის რაიონის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს აღმასკომის გადაწყვეტილებით განზრახულია ამავე სოფელში გაიხსნას სამუსიკო სკოლაც.

● ადგილობრივი მრეწველობის კომბინატმა დაიწყო სხვადასხვაგვარი ზეთის საღებავების გამოშვება: იანვარში ოჩამჩირის მარკით სავაჭრო ორგანიზაციებმა უკვე მიიღეს 30 ტონაზე მეტი მაღალხარისხოვანი პროდუქცია. ამ დღეებში კომბინატი პლასტმასის საოჯახო ნაკეთობათა გამოშვებასაც აუდგება.

ი. გოგბეჩია,
„კომუნისტის“ სპეც. კორ.

ᲐᲕᲢᲝᲜᲝᲛᲘᲣᲠᲘ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐ ᲐᲤᲮᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲐᲡᲡᲡ

ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐᲛᲬᲘᲠᲕᲔᲚᲘ

ᲛᲘᲠᲝᲑᲘᲡ ᲠᲘᲜᲘᲩᲘᲡ ᲝᲠᲓᲔᲜᲘᲡ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐᲡᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲑᲘᲡ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘ ᲞᲘᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲐ

ᲛᲘᲠᲝᲑᲘᲡ ᲠᲘᲜᲘᲩᲘᲡ ᲝᲠᲓᲔᲜᲘᲡ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐᲡᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲑᲘᲡ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘ ᲞᲘᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲐ ᲐᲤᲮᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲐᲡᲡᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐᲛᲬᲘᲠᲕᲔᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲝᲣᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲘᲡᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲐᲤᲮᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲐᲡᲡᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐᲛᲬᲘᲠᲕᲔᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲝᲣᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲘᲡᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ

ᲐᲤᲮᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲐᲡᲡᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐᲛᲬᲘᲠᲕᲔᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲝᲣᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲘᲡᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ

1983 ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲨᲝᲗᲐ ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲕᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚ ᲘᲥᲜᲔᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡᲗᲐᲜ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ, ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲠᲥᲘᲢᲔᲥᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ ᲨᲝᲗᲐ ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲑᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲐ 1983 ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲨᲝᲗᲐ ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲕᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ:

ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲕᲘᲚᲐᲫᲔ ᲝᲗᲐᲠ ᲘᲕᲐᲜᲔᲡ ᲫᲔ — ᲠᲝᲛᲐᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ „ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ“.
ᲯᲐᲤᲐᲠᲘᲫᲔ ᲠᲔᲕᲐᲖ ᲐᲜᲓᲠᲘᲐᲡ ᲫᲔ — ᲠᲝᲛᲐᲜ-ᲢᲔᲢᲠᲐᲚᲝᲒᲘᲝᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ „ᲛᲫᲘᲛᲔ ᲯᲕᲐᲠᲘ“.

ᲛᲣᲡᲘᲙᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲕᲘᲠᲩᲐᲚᲐᲫᲔ ᲔᲚᲘᲡᲝ ᲙᲝᲜᲡᲢᲐᲜᲢᲘᲜᲔᲡ ᲐᲡᲘᲡᲣᲚ — ᲑᲝᲚᲝ ᲬᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲙᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲝ ᲛᲝᲦᲕᲐᲬᲔᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.
ᲘᲡᲐᲙᲐᲫᲔ ᲚᲘᲐᲜᲐ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ ᲐᲡᲣᲚᲡ — 1980-1982 ᲬᲚᲔᲑᲨᲘ ᲡᲐᲙᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲝ ᲛᲝᲦᲕᲐᲬᲔᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲡᲐᲮᲕᲘᲗᲘ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲯᲣᲗᲐᲗᲔᲚᲐᲫᲔᲡ ᲒᲣᲠᲐᲛ ᲐᲞᲝᲚᲝᲜᲘᲡ ᲫᲔ (ᲡᲘᲙᲒᲓᲔᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ) — ᲑᲝᲚᲝ ᲬᲚᲔᲑᲘᲡ ᲤᲔᲠᲬᲔᲠᲣᲚᲘ ᲜᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲑᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲙᲘᲜᲝᲤᲘᲚᲝᲛᲬᲔᲠᲝᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲢᲔᲚᲔᲕᲘᲖᲘᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲗᲐᲣᲐᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲡᲔᲡᲘᲚᲘᲐ ᲓᲘᲛᲘᲢᲠᲘᲡ ᲐᲡᲣᲚᲡ — ᲑᲝᲚᲝ ᲬᲚᲔᲑᲨᲘ ᲨᲔᲛᲥᲛᲜᲘᲚᲘ ᲛᲮᲐᲢᲕᲠᲣᲚᲘ ᲜᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲛᲓᲘᲕᲐᲜᲘ
Ე. ᲨᲔᲕᲐᲠᲓᲜᲐᲫᲔ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ
Დ. ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

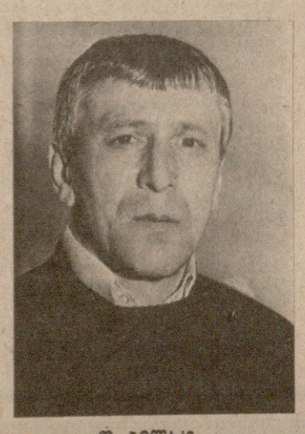
Ო. ᲯᲘᲚᲐᲫᲔ

Რ. ᲯᲐᲤᲐᲠᲘᲫᲔ

Ე. ᲕᲘᲠᲩᲐᲚᲐᲫᲔ

Ლ. ᲘᲡᲐᲙᲐᲫᲔ

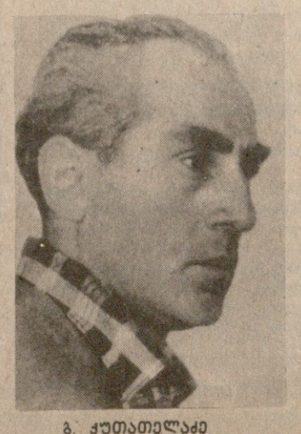
Ბ. ᲥᲣᲗᲐᲗᲔᲚᲐᲫᲔ

Შ. Თ

ᲚᲐᲣᲠᲔᲐᲢᲔᲑᲘ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲔᲑᲐ

ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ 1983 ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲪ ᲒᲐᲜᲘᲮᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡᲗᲐᲜ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲬᲐᲠᲓᲒᲔᲜᲘᲡ, ᲓᲐᲯᲘᲚᲓᲝᲓᲐ ᲛᲘᲔᲜᲘᲭᲝᲗ 1983 ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲑᲘᲡ:

ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

1. **ᲒᲐᲜᲘᲩᲘᲚᲐᲫᲔ** გივი რაჟდენის ძეს (სიკვდილის შემდეგ) — ნაშრომისათვის „მხატვრული თარგმანი და ლიტერატურული ურთიერთობა“, რომელიც გამომცემლობა „სოვეტსკი პისატელმა“ გამოაქვეყნა 1980 წელს.

2. **ᲛᲐᲜᲯᲐᲕᲘᲫᲔ** ზურაბ შალვას ძეს, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ფიზიკის ინსტიტუტის განყოფილების გამგეს (ხელმძღვანელს);

ᲚᲝᲛᲗᲐᲫᲔ თეიმურაზ ალექსანდრეს ძეს, ამავე ინსტიტუტის ჯგუფის ხელმძღვანელს;

ᲮᲐᲠᲩᲘᲚᲐᲕᲐ ავთანდილ იროდის ძეს, ამავე ინსტიტუტის უმცროს მეცნიერ თანამშრომელს;

ᲯᲐᲒᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ ალა კონსტანტინეს ასულს, ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა კანდიდატს, ამავე ინსტიტუტის უფროს მეცნიერ თანამშრომელს;

ᲨᲐᲝᲘᲠᲐᲫᲔ ალფრედ იულის ძეს, ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატს, ამავე ინსტიტუტის მთავარ მექანიკოსს.

1977–1980 წლებში განხორციელებული ნამუშევრისათვის „ᲐᲓᲠᲝᲜ-ᲐᲓᲠᲝᲜᲣᲚᲘ და ᲐᲓᲠᲝᲜ-ᲑᲔᲠᲗᲣᲚᲘ ᲣᲠᲗᲘᲔᲠᲗᲗᲐᲜᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲡᲐᲮᲕᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲙᲚᲐᲡᲘᲤᲘᲙᲐᲪᲘᲘᲡ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲜᲔᲠᲒᲕᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲘᲡ“ — ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ.

ᲚᲝᲛᲗᲐᲫᲔ თეიმურაზ ალექსანდრეს ძეს, ამავე ინსტიტუტის ჯგუფის ხელმძღვანელს;

ᲯᲐᲜᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ ტრისტან ნიკოლოზის ძეს — თბილისის სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „ანალიზბელსაწყოს“ ანალიზური ხელსაწყოთა საცდელი ქარხნის ხარატს.

2. **ᲐᲠᲯᲔᲕᲐᲜᲘᲫᲔ** ნათელა ბარას ასულს — გალის რაიონის ჭუბურხინჯის სტალინის სახელობის მეჩაიეობის საბჭოთა მეურნეობის მეჩაიეს.

ᲐᲠᲨᲠᲣᲛᲘᲐᲜᲘᲡ არტუშ ოჰანესის ძეს — ბოგდანოვკის რაიონის გონდრაოს მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობის მეცხოველეს.

ᲗᲝᲓᲝᲣᲐᲡ მოკოდია ნიკოლოზის ძეს — ხობის რაიონის სოფელ ახალხიბულის კიროვის სახელობის კოლმეურნეობის ბრიგადირს.

ᲘᲝᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘ იური კაპიტონის ძეს — მახარაძის რაიონის სოფელ შრომის ორჯონიკიძის სახელობის „საპატიო ნიშნის“ ორდენსანი კოლმეურნეობის № 13 საწარმოო ბრიგადის ბრიგადირს.

ᲙᲝᲩᲘᲨᲕᲘᲚᲘ ალექსანდრე იოსების ძეს — გორის რაიონის სოფელ ხელოთუბნის №2 საწარმოო ბრიგადის მერგოლურს.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲛᲓᲘᲕᲐᲜᲘ
Ე. ᲨᲔᲕᲐᲠᲓᲜᲐᲫᲔ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ
Დ. ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲨᲔᲯᲘᲒᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲖᲘᲜᲐᲕᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲗᲕᲐᲚᲡᲐᲩᲘᲜᲝ ᲛᲠᲝᲛᲘᲗᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲕᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ 1983 ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲪ ᲒᲐᲜᲘᲮᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡᲗᲐᲜ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲬᲐᲠᲓᲒᲔᲜᲘᲡ, ᲓᲐᲯᲘᲚᲓᲝᲓᲐ ᲛᲘᲔᲜᲘᲭᲝᲗ 1983 ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲑᲘᲡ:

ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

1. **ᲒᲐᲛᲯᲐᲕᲘᲫᲔ** გიორგი ვლადიმერის ძეს — თბილისის „საქსოფლმანქანის“ ქარხნის ხარატს.

ᲒᲣᲓᲐᲨᲘᲚᲘ ივანე ხიგოს ძეს — ამერკავკასიის რკინიგზის სოხუმის სალოკომოტივო დეპოს მემანქანეს.

ᲨᲐᲭᲠᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ ეკუეუნა ვახტანგის ასულს — თბილისის საქალაქთაშორისო სატელეფონო სადგურის ტელეფონისტს.

ᲨᲐᲭᲠᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ შოთა იოსების ძეს — სათამაშოების საწარმოო-გაერთიანება „სიხარულის“ №4 მექანიკური ქარხნის მეინსტრუმენტე ზეინკალს.

ᲙᲐᲞᲐᲜᲐᲫᲔ ედუარდ ფარსადანის ძეს — საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტროს № 13 ტრესტის № 4 სამშენებლო სამმართველოს ბრიგადირს.

ᲙᲝᲑᲐᲮᲘᲫᲔ რამიკო კონსტანტინეს ძეს — ბათუმის ხალხთა მეგობრობის ორდენოსანი საზღვაო ნავსადგურის № 1 სამეურნეოანგარიშიანი გემსხვილებული კომპლექსური ბრიგადის ბრიგადირს.

ᲙᲝᲯᲝᲔᲕᲐ მარინე ვარდანის ასულს — „ცხინვალის „ემალსადენის“ ქარხნის ამდიდავს.

ᲛᲐᲘᲡᲣᲠᲐᲫᲔ ამირან შოთას ძეს — მადნეულის სამთომამდიდრებელი კომბინატის მეექსკავატორეს.

ᲠᲐᲯᲝᲔᲜᲔᲙᲝᲗ ვიქტორ ნიკოლოზის ძეს — თბილისის დიმიტროვის სახელობის საავიაციო ქარხნის ამწყობ ზეინკალს.

ᲫᲣᲜᲘᲐᲨ ბახვა შალვას ძეს — ბათუმის ელექტრომექანიკური ქარხნის მექანიკური საამქროს მღარავს.

ᲯᲐᲜᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ ტრისტან ნიკოლოზის ძეს — თბილისის სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „ანალიზბელსაწყოს“ ანალიზური ხელსაწყოების საცდელი ქარხნის ხარატს.

ᲙᲣᲯᲐᲕᲐᲨ გრიშა სერგის ძეს — საქართველოს სსრ დამზადების სამინისტროს ქუთაისის პურპროდუქტების კომბინატის ზეინკალს.

ᲫᲔᲮᲗᲝᲔᲕᲨ ორუჯ მაგარამ-ოღლის — მარნეულის რაიონის საბჭოთა მეურნეობა „გამარჯვების“ № 1 სატრაქტორო ბრიგადის ბრიგადირს.

ᲝᲛᲨᲐᲠᲐᲨᲕᲘᲚᲘ რევაზ გრიგოლის ძეს — გურჯაანის რაიონის სოფელ ჭანდრის კოლმეურნეობის მერგოლურს.

ᲭᲐᲠᲩᲐᲫᲔ ქეთევან ბაგრატის ასულს — გარდაბნის რაიონის სართიჭალის მეცხოველეობის კომბლექსის მანქანური წველის ოსტატს.

ᲫᲘᲠᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ დავით ვიქტორის ძეს — ქალაქ ლაგოდეხის ქალინინის სახელობის კოლმეურნეობის მეთამბაქოეობის ბრიგადის ბრიგადირს.

ᲗᲔᲛᲘᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘ ეკუეუნა ალიოსმანის ასულს — აჭარის ასსრ ხელვაჩაურის რაიონის მახვილაურის მეციტრუსეობის საბჭოთა მეურნეობის №2 ბრიგადის მეციტრუსეს.

ᲮᲔᲜᲩᲐᲐᲒᲝᲕᲘ ძუბა ვარდოს ძეს — სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ლენინგორის რაიონის სოფელ უკანამსარის კოლმეურნეობა „საქართველოს“ მწყემსს.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲛᲓᲘᲕᲐᲜᲘ
Ე. ᲨᲔᲕᲐᲠᲓᲜᲐᲫᲔ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ
Დ. ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲯᲘᲚᲓᲝᲔᲑᲘ—ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲕᲔᲢᲔᲠᲐᲜᲔᲑᲡ

ᲒᲣᲨᲐᲗᲝᲗ წლის წინათ, ერთსა და იმავე დღეს დაიწყო ძმების — გიორგი და ზაქრო შუშაბერიძეების შრომითი ბიოგრაფია კასპის ცემენტ-შიფერის კომბინატში. სოფელ კავთისხევის მკვიდრი ძმები სწრაფად შეეგუენ კოლექტივს, ერთ-ერთი საუკეთესო მუშები გახდნენ საწარმოში.

სახალხო მეურნეობაში ხანგრძლივი და კეთილსინდისიერი საქმიანობისათვის და შრომითი დამსახურების აღიარების ნიშნად გიორგი და ზაქრო შუშაბერიძეები კასპის ცემენტ-შიფერის კომბინატის მუშა-მოსამსახურეთა ჯგუფთან ერთად დაჯილდოვდნენ „შრომის ვეტერანის“ მედლით. საწარმოს კულტურის სახლში მათ ეს საპატიო ჯილდოები გადასცათ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ პ. გილაშვილმა.

შრომის ვეტერანებს გულთბილად მიესალმნენ კასპის ცემენტ-შიფერის კომბინატის დირექტორი თ. ალბეგაშვილი, სოფელ ყარაღაჯის კოლმეურნეობის მეჭარხლე, ლენინის ორდენოსანი ლ. ცომაშვილი, პარტიის კასპის რაიკომის პირველი მდივანი ვ. კვალიაშვილი.

დაჯილდოებულთა სახელით გამოვიდნენ კომბინატის ლაბორატორიის გამგის მოადგილე, ლ. მესროფაშვილი, მუშა ს. რევზინი, რომლებმაც მხურვალე მადლობა გადაუხადეს პარტიასა და მთავრობას შრომის მაღალი შეფასებისთვის, პირობა დადეს, რომ კვლავაც ამრავლებენ მიღწეულ წარმატებებს.

მედლების გადაცემისას ამხ. პ. გილაშვილმა გულთბილად მიულოცა შრომის ვეტერანებს, უსურვა მათ ჯანმრთელობა, ახალი მიღწევები შრომაში, მუშათა კლასის ღირსეული ცვლის აღზრდაში.

ჯილდოების საზეიმო გადაცემის ცერემონია დამთავრდა რაიონის მხატვრული თვითმოქმედების ოსტატთა კონცერტით.

(საქინფორმი).

ᲛᲘᲔᲜᲘᲭᲐᲗ Ი. ᲛᲐᲩᲐᲑᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲑᲘ

ᲪᲜᲝᲑᲘᲚᲘ გახდა ივანე მაჩაბლის სახელობის რესპუბლიკური პრემიის ახალი ლაურეატების სახელები. ეს ჯილდო ენიჭება ორ წელიწადში ერთხელ მხატვრული ლიტერატურის, ისტორიისა და თარგმანის თეორიის დარგში უკანასკნელ სამ წელიწადში შექმნილი საუკეთესო შრომების თარგმანთა ავტორებს.

საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობის სამდივნომ და რესპუბლიკის მწერალთა კავშირთან არსებული მხატვრული თარგმანისა და ლიტერატურულ ურთიერთობათა მთავარმა სარედაქციო კოლეგიამ ივანე მაჩაბლის სახელობის პრემია მიანიჭა ზურაბ აბელედიანს უკანასკნელ წლებში ქართული პროზის საუკეთესო ნიმუშების თარგმნისათვის, რომლებიც გამოქვეყნდა გაზეთ „ლიტერატურულ საქართველოში“ და ალმანახ „საუნჯეში“.

ივანე მაჩაბლის პრემია მიენიჭა დალი კოკაია-ფანჯიკიძეს ქართულ ენაზე შვეიცარიელი რომანისტისა და დრამატურგის მაქს ფრიშისა და გერმანელი (გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა) პროზაიკოსის ულრიხ პლენცდორფის რომანების ქართულ ენაზე თარგმნისათვის. (საქინფორმი).

ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ

ᲐᲠᲥᲘᲕᲘᲡ ᲛᲘᲣᲠᲗᲕᲔᲚᲘ

ᲡᲐᲥᲐ ცენტრალურმა კომიტეტმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ ჩეხოსლოვაკიის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანს, ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის პრეზიდენტს გუსტავ ჰუსაკს და ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს ლუბომირ შტროუგალს გაუგზავნეს მისალოცი დეპეშა, რომელშიც მხურვალედ ულოცავენ ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის კომუნისტებს, ყველა მშრომელს დიდ რევოლუციურ დღესასწაულს — ძლევამოსილი თებერვლის 35 წლისთავს.

1948 წლის თებერვლის სახელოვან დღეებში ჩეხოსლოვაკიის მუშათა კლასმა მებრძოლი ავანგარდის — კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით გამანადგურებელი ლახვარი ჩასცა შინაგანი და გარეშე რეაქციის ცდებს ქვეყანა აეცდინათ ღრმა სოციალური გარდაქმნების გზიდან. დაამყარა მშვიდობიანი გზით მშრომელი ხალხის ხელისუფლება, ძლევამოსილმა თებერვალმა დასაბამი მისცა ძირეულ შემობრუნებას ჩეხოსლოვაკიის ისტორიულ ბედში, ნათქვამია დეპეშაში, დაუსაბა მას სოციალისტური პერსპექტივა. იგი ისტორიაში შევიდა როგორც კომუნისტური პარტიის მიერ მარქსისტულ-ლენინური მოძღვრების შემოქმედებითი გამოყენების, მისი რევოლუციური სტრატეგიის განხორციელების ერთ-ერთი ბრწყინვალე მაგალითი, იყო დემოკრატიისა და სოციალიზმის ძალების დიდი წარმატება საერთაშორისო მასშტაბით.

ოცდათხუთმეტი წლის მანძილზე თქვენმა ქვეყანამ შთამბეჭდავ წარმატებებს მიაღწია საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა დარგში. დარწმუნებული ვართ, რომ მუშათა, გლეხთა, ინტელიგენციის თავდადებული შრომის, განვითარებული სოციალისტური საზოგადოების აშენებისათვის ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის კურსის თანამიმდევრული განხორციელების მეოხებით ეს წარმატებანი განმტკიცდება და გამრავლდება.

ახალი ცხოვრების მშენებლობაში თავისი მნიშვნელოვანი მიღწევებით, თანამიმდევრული საგარეო პოლიტიკით, რომლის მიზანია ქვეყნად მტკიცე მშვიდობის მიღწევა, სოციალისტური სახელმწიფოების თანამეგობრობის აყვავება და შეკავშირება, კომუნისტური და მუშათა მოძრაობის ერთიანობა, ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტურმა რესპუბლიკამ მაღალი ავტორიტეტი მოიპოვა საერთაშორისო ასპარეზზე.

საბჭოთის კომუნისტები, მშრომელები დიდად აფასებენ ჩვენი ქვეყნებისა და ხალხების მეგობრობასა და ძმობას, რომელიც მტკიცედ დამკვიდრდა მათს ურთიერთობაში. მათ გადაწყვეტილი აქვთ კვლავაც განამტკიცონ ეს ურთიერთობა, ჩვენი კომუნისტური პარტიების საბრძოლო კავშირი, ჩვენი სახელმწიფოებისა და ხალხების ყოველმხრივი თანამშრომლობა და ურთიერთმოქმედება. (საკდესი).

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲨᲘ ᲞᲝᲚᲝᲜᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲡᲐᲒᲐᲠᲔᲝ ᲡᲐᲥᲛᲔᲗᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲕᲘᲖᲘᲢᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲞᲝᲚᲝᲜᲔᲗᲘᲡ გაერთიანებული მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი ს. ოლშოვსკი საბჭოთა კავშირს ეწვევა 1983 წლის მარტის დამდეგს.

ᲠᲐᲘᲙᲝᲛᲘᲡ ᲛᲓᲘᲕᲐᲜᲘ

ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲛᲔᲜᲘ ᲛᲘᲡᲘ

ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ რაიკომის პირველი მდივანი მედეა მეზვრიშვილი აბეთში დაიბადა და გაიზარდა. მშობლიურ კუთხეში მრავალი წლის მუშაობის მანძილზე ბევრი დაუყენებია ფეხზე, დაზმარებია ცხოვრების მოწყობაში, ამავე დროს მუდამ შეუპოვრად ებრძოდა უპატიოსნობას და მცონარობას, უხეშობას და გულგრილობას. აი, რა ღირსეულად და დინჯად მიმართა მან შევენახეებს საგარეჯოს მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის პარტიული ჯგუფის საანგარიშო-საარჩევნო კრებაზე:

— ბრიგადაში 22 კაცი ხართ. თქვენ იცით, რომ ხშირად დიდი საქმე შეუმჩნეველი იწყება. მაგალითად, იმით, რომ საველე ბაიკის თქვენს პატარა საცხოვრებელ ვაგონში უცებ გაჩნდება ულონალ-გაზეთების თარეები, ცხელი კერძი, აქვე გამომცხვარი ცხელ-ცხელი პური, ყველაფერი რაც თქვენ გარშემოა — ბრიგადის მოვლილი ბანაკიც, ტექნიკის შესაკეთებელი ჩინებული საველოსოდ, თქვენი დამმარე მეურნეობაც თქვენი შესაძლებლობათა ძალის, საქმისადმი კეთილსინდისიერი დამოკიდებულების დასტურია.

მდივანი მექანიზატორებს ესაუბრებოდა და უხსნიდა რაიონის მთელი აგროსამრეწველო კომპლექსის პერსპექტივებს.

ხალხს სჯერა მედეა მეზვრიშვილისა, რადგან ყოველ თავის საუბარს, ყოველ დაპირებას, წინადადებას ყოველთვის საქმით განამტკიცებს.

გამმჭვირვალეობა სტიქიის დროს, როცა არნახულმა სეტყვამ გააპარტახა, დაფლითა მარჩენალი ვაზი, როცა თეთრ-რუხად დაფინა მწვანე ვენახები, მედეა მეზვრიშვილი მევენახეებთან ერთად დღეღამ ვაზს უტრიალებდა. საგარეჯოს მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის უშორეს ბრიგადაში, რომელსაც სოციალისტური შრომის გმირი, საქართველოს სსრ სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი ვალერიან ალექსაშვილი ხელმძღვანელობს, არავის არ დასჭირდა შეხსენება, სამუშაოზე გადიო.. ღამით, სეტყვაში ამზადებდნენ ვაზის სამკურნალო ხსნარს და გარიჟრაჟზე იწყებდნენ მუშაობას. პირადი პასუხისმგებლობის გრძნობის, მიწის ჭეშმარიტი ბატონ-პატრონის გრძნობის გამოვლენაში მეურნეობის მუშაკებს მდივნის პირადი მაგალითი დაეხმარა.

ისევე, როგორც კახელთა უმრავლესობა, მედეაც დინჯი, სიტყვაძუნწი ადამიანია. მეტი საქმე და ნაკლები ლაპარაკი — აი რაიკომის მუშაობის სტილი. შინაგანი მგზნებარება იგრძნობა დაუცხრომელ შრომაში, ახლის შესაფერ გრძნობაში, ადამიანებისადმი ყურადღებაში.

როგორც კი შეიტყო, რომ ომის მონაწილის ოჯახი სოფელ ყანდაურაში უსახლკაროდ დარჩა, მედეა მეზვრიშვილმა ადგილობრივი ხელმძღვანელები დაარწმუნა აეშენებინათ ამ ოჯახისათვის ახალი სახლი. ამ კეთილ მაგალითს ბევრ სხვა სოფელშიც აჰყვნენ. სოფელ გიორგიწმინდის მცხოვრებნი მედეას სახელს უკავშირებენ თავიანთ ახალ სპორტულ დარბაზს, საგარეჯოელები — მევენახეთა ჩინებულ სახლს და ჭადრაკის სასახლეს, თეატრალური და სახვითი ხელოვნების თაყვანისმცემელნი — ახალ თეატრს და სურათების გალერეას, პატარძეულელები — დიდი სამამულო ომის გმირთა მემორიალს, კულტურის ძეგლების რესტავრაციას... მართლაც, ყოველივე ეს რაიონში რაიკომის მდივნის უშუალო მონაწილეობით შეიქმნა. მაგრამ აი ის, რაც უდაბნოში მოხდა, ხალხს მედეა მეზვრიშვილისა და მთელი რაიონის ბიოგრაფიის ყველაზე ბრწყინვალე და ძვირფას ფურცლად მიაჩნია.

უდაბნო უტყეო და უწყლო მასივია, მოშიშვლებულ მთის ფერდობებზე, რომელიც ივრისა და მტკვრის ხეობებს ჰყოფს. აქ ორმოცი ათასი ჰექტარია. მოწითალო-რუხი გორაკების ქვის ზღვა ცხვრის ბილიკებით არის დასერილი.

მეცნიერებმა აქ უძველესი ცივილიზაციის კვალს მიაგნეს. მეექვსე საუკუნეში უდაბნოში დაიწყო კახეთის მღვიმე მონასტრების უნიკალური კომპლექსის—დავითგარეჯის მშენებლობა. დავით-გარეჯი — ეს არის სისხლით მორწყული ძეგლი, რომელმაც საუკუნეები გამოიარა — დავითის ტაძარი, უდაბნო, დოდოს რქა, ჩიჩხიტური, ბერთუბანი, ნათლისმცემელი... ეს არის ჩვენი წინაპრების გონება და შემოქმედება, საუკუნეთა ქვის მატიანე, ხუთი ათასზე მეტი მღვიმე, მონასტერი, დარბაზი, ციხე, უძველესი სარწყავი სისტემა... თოთხმეტი საუკუნის მანძილზე იქმნებოდა აქ ეს სასწაული. დავით გარეჯის ხუროთმოძღვარნი დაუშრომლად ჰკვეთდნენ კლდეებში საცხოვრებლების, წყგნთსაცავების მრავალიარუსიან სისტემას, აშენებდნენ ციხის მკვიდრ გალავნებსა და ბურჯებს. XVII საუკუნეში აქ მხატვრული და ლიტერატურული სკოლები ჩამოყალიბდა, გაჩნდა უმაღლესი სასწავლებელი, რომელშიც განათლება მიიღო სულხან-საბა ორბელიანმა.

— 1962 წელს უდაბნოს ტერიტორიის ძეგლები, — გვიამბობს მედეა მეზვრიშვილი, — ყოველად უსაფუძვლოდ გარდაბნის რაიონს გადასცეს. და თუმცა დავითგარეჯში ცალკეული აღდგენითი და სარესტავრაციო სამუშაოები მამდინარეობდა, საქმიანად არავინ ზრუნავდა ამ ისტორიული კომპლექსისათვის. 1975 წელს საბჭოთა მეურნეობის ტერიტორია ძეგლების კომპლექსთან ერთად საგარეჯოს დაუბრუნდა. მახსოვს, პარტიის რაიკომის ბიუროს ყველა წევრი ჩავედით იქ. სევდიანი სურათი წარმოგვიდგა თვალწინ. დავითის ტაძარში — მწყემსთა კოცონების ნაკვალევი, მღვიმეები — გაპარტახებული, ფრესკები — დაზიანებული. გული დაგვწვა. მაშინვე გადავწყვიტეთ მთელი საზოგადოებრიობის, მეცნიერების ყურადღება მიგვეპყრო ძეგლებისადმი. დაიბადა აზრი, რომ მოგვეწყო პირველი გარეჯობა, რომელიც შთაგონებდა რაიონის მცხოვრებთ განეგრძოთ სტუმარმოყვარეობის ძველი ტრადიციები, მოხუცებისადმი პატივისცემის, შემოქმედების ტრადიციები.

1976 წლის 16 მაისს პირველ გარეჯობაზე ათასობით ადამიანმა მოიყარა თავი. დავითის ტაძრამდე გზატკეცილი გავიყვანეთ. ტაძრის ყოველი კუთხე ეთნოგრაფიულ მუზეუმად, სასცენო მოედნად გადაიქცა. აქ გამოდიოდნენ ბერიკები, მთხრობელები, მომღერლები, მოცეკვავეები და პოეტები. საზეიმოდ გაიხსნა სახალხო უნივერსიტეტი. უნივერსიტეტის რექტორი, პოეტი თეიმურაზ ჯანგულაშვილი, მეცნიერები, ხელოვნებათმცოდნეები და პარტიული მუშაკები ლაპარაკობდნენ იმაზე, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ძველი მიწა-წყლის აღორძინებას. მას შემდეგ ყოველწლიურად გარეჯობისათვის რაიონი ახალ ნობათებს ამზადებს. აქ დაიწყო ხალხური ცეკვის და სიმღერის ფესტივალების მოწყობა, რეჟისორ ლერი პაქსაშვილის ხელმძღვანელობით აშენდა თეატრი ღია ცის ქვეშ წარმოდგენების დასადგმელად, გაიხსნა მხარეთმცოდნეობის მუზეუმ-ნაკრძალი, რომლის თანამშრომლები დიდ კულტურულ-საგანმანათლებლო და მეცნიერულ-კვლევითს მუშაობას ეწევიან დავით-გარეჯის ძეგლების, ფლორისა და ფაუნის დასაცავად და აღსადგენად. დაიწყო ყამირი მიწების ათვისება.

პარტიის საგარეჯოს რაიკომის ინიციატივას ყოველმხრივ დაუჭერა მხარი რესპუბლიკის ხელმძღვანელობამ. 1980 წელს დაიწყო საირიგაციო-სარწყავი სისტემის გრანდიოზული მშენებლობა. მაშინვე შეიქმნა პირველი — უდაბნოს სასოფლო საბჭო, აშენდა კომფორტული ორსართულიანი სახლები. ახლა მათი რიცხვი ორასს აღემატება. უდაბნოში პირველი სასკოლო ზარი აწკრიალდა და პირველი ქორწილები გაიმართა.

ახლა უდაბნოს არხებში უკვე წყალი მოჩხრიალებს. 3.600 ჰექტარი ყამირი მიწა გასაარწყავდა. მომდინარე ხუთწლეულში კიდევ 9 ათასი ჰექტარი ყამირი ვენახებად და ბაღად ყანებად გადაიქცევა, 300-მდე ახალი სახლი აშენდება.

აღორძინების გზაზეა უდაბნო.

ახალი რაიონული კულტურის სახლი, რომელსაც 600-ადგილიანი ჩინებული დარბაზი აქვს, საგარეჯოში 1980 წელს გაიხსნა. აქ საზეიმოდ აღინიშნა საგარეჯოს ხალხური თეატრის 100 წლისთავი. ახალი კულტურის სახლი გაიხსნა სოფელ პატარძეულშიც. რაიონში სამი მხარეთმცოდნეობის მუზეუმია. მთავრდება სპორტული კომპლექსის მშენებლობა. დამსახურებული პედაგოგების ნინო ასათიანისა და ივანე ბედიაშვილის ინიციატივით ფართო სახალხო კომპანია გიჩაღდა კულტურის ბევრი ძეგლის აღსადგენად სახსრების შეგროვებისათვის. რესპუბლიკის ბევრ ქალაქში, მოსკოვში, ბ

მზე შინა და მზე გარეთა...

ჩვენ მეგზური არქიტექტორია. სულ სხვა თვალი აქვთ არქიტექტორებს („სივრცით სარგებლობის ხელოვნებაა“ უპირველესად ხუროფმოძღვრება). ისინი ადგილსაც სხვანაირად არჩევენ და ჩვენგან განსხვავებით სილამაზის აღმოჩენის სულ სხვა ნიჭი აქვთ.

ხშირად ისეთ ადგილას მიაგნებენ სილამაზეს, სულ რომ არ ელი. თითქოს პირველად ვიყო ამ მხარეს, რამდენი ლამაზი სახლი ყოფილა ბათუმში!

ძველი თბილისის ახალი სიცოცხლისა არ იყოს, ახლა ბათუმშიც უპირავთ თვალი ამ საშურ საქმეზე, მაშინ ნახეთ, მთლად მარგალიტს რომ დაამსგავსებენ „ბათუმს ქალაქთასს“.

სამოცდაათს მიღწეული კაცია, „კალამი ჯიუტობს“ — არ ეტყობა ასაკი, ენერგიითა და იდეებით აღსავსეს, ვერც აღმართში დავეწევ და ვერც დამმართში. ჰყავს შვილი, შვილიშვილი და ბაღიშიშვილი.

— თქვენ, ბატონო დავით, ექსკურსიამძღოლობა უნდა შეითავსოთ!

— რაშიც გამოადგები შენ სამშობლოს, იმად უნდა ემსახურო, ბატონო! — ღიმილით მითხრა მან. მივხვდი, ეს კაცი იმ ადამიანთა რიცხვს განეკუთვნება, რა პროფესიისაც უნდა იყოს, რასაც უნდა აკეთებდეს, მისი სამსახური უპირველესად მოღვაწეობაა. ეს სოცრად ახალგაზრდა (დიახ, ახალგაზრდა!) და თანამედროვე პიროვნება, ძველ თარგზე აჭრილ კაცს ჰგავს.

დავითი ხასან კომახიძის შვილია, აჭარაში ცნობილი კაცის, ახალგაზრდა მწერალთა ორგანოს „პოხტოს“ პირველი ნომრის გამომცემლის შვილი, ოდითვე მოსდგამს კარგი ოჯახისშვილობა. ამაზე ეფიქრობ და მესმის, რადიოში „პრავდის“ მომხხილვას კითხულობენ, გვარიც ჩამრჩა მეხსიერებაში იმ დიქტორისა — კარჩინკინა, ბაიკონურის მშენებელზე ლაპარაკობს.

— ასეთ ადამიანად უნდა დაიბადო, ისე როგორც იბადება ჰუსიკოსი ან მხატვარიო, — განაგრძობს კარჩინკინა.

თითქოს ჩემ გულში იჯდა ეს მადლიანი. მართალს ამბობს, თუ დავით კომახიძედ არ დაიბადე, მაშინ უბრალოდ იქნები არქიტექტორი, არქიტექტურის მეცნიერებათა კანდიდატი, პოლიტექნიკური ინსტიტუტის დოცენტი, აჭარის არქიტექტორთა კავშირის თავმჯდომარე, დეპუტატი და მაინც არ იქნება „ის“, რადგან დავით ხასანის ძე კომახიძეს ყოველივე ამასთან ერთად მომადლებული აქვს მოქალაქეობის ის ნიჭი, ურომლისოდაც არ არსებობს ჭეშმარიტი პატრიოტი.

ახლა ხუცუბნიდან მივდიოვართ. მთავარ გზას რომ აცდებით და ქობულეთის რაიონული ცენტრიდან სოფელ ქობულეთისკენ აიღებთ გეზს, ხუცუბანში გზის პირას, ერთი უზარმაზარი დაფნის ხის ქვეშ ორ სამმო საფლავს ნახავთ. ქრისტიანული წესით შემკულს, დიდი რკინის ჯვრითა და წარწერით:

„1878 წლის 18 იანვარს ციხისძირისათვის ბრძოლაში დაღუპულ ამხანაგებს!“

არ შეიძლება საფლავმა სიხარული მოგანეჭოს კაცს, მაგრამ ამ საფლავს რომ ნახავ, რაღაც სიხარულისგვარი გრძნობა გიჩნდება. აგერ ას წელზე მეტია გასულა და უპატრონობა არ ატყვია აქაურობას.

ანდაზა გვაქვს ქართველებს — „კარგი ჰქენი, ქვას დადევი, გაიარე, წინ დაგხვდებიო“. აფერუმ, ამ საფლავის დამდგმელსაც და მიმხედავსაც.

სადაური სად მოუყვანია წუთისოფელს: რუს კაცს ციხისძირისათვის ოსმალებთან ბრძოლაში თავი დაუდვია.

რა ქართველი ხარ, რა მამა ხარ, რა მასწავლებელი, რა მწერალი, რა ჟურნალისტი ხარ, ან რა თამადა ამ საფლავს, ამ ამბავს გულგრილად მოეკიდო, ისე ჩაუარო, არც სათქმელი თქვა და არც გულისტკივილი იგრძნო, ჩვენი ერთად ყოფნისთვის, დედასაქართველოს ძუძუს მოგლეჯილი შვილის, აჭარის დაბრუნებისათვის ბრძოლაში დაცემული რუსი ჯარისკაცი არ ახსენო.

რუსთაველმა ბრძანა: „მე სამარე გამითხარე, აქა მიწა მიაკვანეო“. ალალი იყოს შენზე, რუსო ჯარისკაცო, ქართველი კაცის ღვინოში ჩაწებული პურის ლუკმა, აკვნად ჩვენი მიწა, ქართული.

ის არის, უნდა, წამოვიდეთ და ვიღაც ჭარმაგმა კაცმა ბავშვებით სავსე, შელახძღული „ჟიგული“ შეაჩერა.

— ეს კაცი, ალბათ, მასწავლებელია, მაგრამ რაღა სკოლიანად დადის! — ვთქვი მე.

— აქაურები არ ჩანან, ბატონო! — თქვა დავითმა.

ჭარმაგი კაცი მშვენიერი მოქართული იყო (ძველი თაობის ადვოკატი თუ გინახავთ), ჰქონდა რაღაც არტისტული შარმი. ბავშვები მონუსხულივით უსმენდნენ, ვერც ჩვენ მოვიცვალეთ ფეხი.

ჰაარა სამი საუკუნე გმინადა დამპყრობთა უღელქვეშ, უთვალავ მტრებთან ბრძოლაში დაუძლურებულ ქართველ ხალხს ძალა არ შესწევდა ჩაგრული ძმები დაეხსნა.

მეცხრე საუკუნიდან აჭარა ტაოკლარჯეთში შედის, ამ დროს ტაოკლარჯეთში აღმოცენდა კულტურის ცვლტრები ტბეთი, ოპიზა, იშხანი, ოშკი, ბანა...

აჭარა აქტიურად მონაწილეობდა ქვეყნის ეკონომიკურ და კულტურულ ცხოვრებაში.

XIII საუკუნეში (აქ ჰაუზა გააკეთა ორატორმა, და წარბი შეჭკრა, ყველა მივხვდით, რომ საქართველოს ცაზე ღრუბლებმა მოიყარა თავი) — მეცამეტე საუკუნის ორმოციანი წლებიდან საქართველოს ძლიერმა სახელმწიფომ დაქუცმაცება და, ბუნებრივია, დასუსტება დაიწყო, მონღოლთა და თურქთა შემოსევებმა ეს პროცესი დაჩქარა.

თურქ-ოსმალები XIII საუკუნეში მოვიდნენ შუა აზიიდან მცირე აზიაში. მრავალი წლის ბრძოლის შემდეგ 1453 წელს ბიზანტიის იმპერია დაემხო და ჩვენი ქვეყნის ძლიერების მზესაც მაშინ მიადგა ჩრდილი... დიდხანს იბრძოლეს ქართველებმა, ბევრჯერ მოიგერიეს თურქი, მაგრამ რა... „მოდგა და მოდგა მტრის ჯარი“...

1519 წელს ათასჯერ მოგერიებული თურქი კვლავ გამოჩნდა ჩვენ მიწა-წყალზე, 25 ათასი ქართველი იცავდა ბათუმს, ლაშქარს კახაბერ გურიელი სარდლობდა, ბრძოლის წინ კახაბერმა სიტყვით მიმართა თანამებრძოლებს:

— ყმაწვილებო, გახსოვდეთ, ვისი მოდგმისაც ხართ.

— ქართველებო, ეჰ, თითო გოჯ მიწაში ჩვენი წინაპრისაგან თითო ჩაფი სისხლია ჩაღვრილი, ისეა იგი დაცული და შენახული, ახლა ჯერი ჩვენზეა!

— კახაბერ ბატონო, — წყეულიმც იყოს, ვინც ოსმალოს მტკაველი მიწა დაუთმოსო!

— შესძახა ლაშქარმა სარდალს.

პირი იბრუნა მტერმა. ასვე დავამარცხეთ ოსმალო — 1520 და 1521 წლებშიც.

რუსეთთან საქართველოს შეერთებამდე ქართველი ხალხის ისტორია სავსეა მომხვდურთა წინააღმდეგ ბრძოლების სახელოვანი ფურცლებით. ქართველი ხალხი სისხლით იცლებოდა, ძაბუნდებოდა, მაგრამ მტერს უბრძოლველად არ უთმობდა თავის მიწა-წყალს. ჩემო მეგობრებო, თქვენ კარგად იცით ჩვენი ტანჯული ერის ისტორია (თანდათან ტრიბუნს დაიმსგავსა შელანძღული „ჟიგულის“ მძღოლი, დიდიან-პატარიან ყველა დაგვიპყრო!).

ახდა მტრის ოცნება — გაიმარჯვა. მაგრამ გახსოვდეთ, პატარებო, შეიძლება ვინმემ თვალი დაგიხუჭოთ, მაგრამ ამით არ დაიმდება. ვინც სამართლიანი ომების ისტორია იცის, ისიც იცის, რომ „ძალა არ ხნავს აღმართს“. „აღმართს ხნავს და მთა და ბარსაც ასწორებს მხოლოდ ჭეშმარიტება!“.

თურქებმა თავიანთი ბატონობის გასამტკიცებლად აჭარაში მაჰმადიანობის გავრცელება დაიწყეს მუქარით, იძულებით, შანთით, მაგრამ დიდი რწმენისა და სამშობლოს სიყვარულის სიმბოლოდ იდგა და ახლაც დგას თეთროსონის ეკლესიის კედლის ნაშთი, კვირიკეს ეკლესია, აჭის წმინდა გიორგი, სხალთის ტაძარი და სხვა და სხვა.

და მერე მოჰყვა როგორ იცავენ ახლა აჭარაში ისტორიულ ძეგლებს, რის უშუალო მონაწილე და ერთ-ერთი ქმაგი — დავით კოკახიძე თან მახლდა.

ამიტომ ამ ისტორიული ძეგლებისა და რუსეთის ლაშქრის 1878 წლის გამარჯვების შესახებ ცოტა ქვემოთ ვისაუბროთ. ახლა კი ამ პატარა „ლირიკული ინტერმეზცოს“ თემიდან გადახვევად ნუ ჩაგვითვლით.

სად უნდა გეჩქარებოდეს ადამიანს, ციხისძირიდან რომ გადასახეიდია, იქ არ გაჩერდე?

თუ ეს ცხადია, მაშ სიზმარი რაღაა? მაშ ნეტა სად სახლობენ ღმერთები?

კუბაში გეოგრაფიის სახელმძღვანელოს თავფურცელს აწერია: კოლუმბს უთქვამს — „ყველაფერზე შვენიერი, რაც ჩემ თვალს უნახავს, კუბააო“.

კაცი ხარ და გაბედე, თორემ... მე, ქართველ ბიჭებთან ერთად ვიყავი კუბაში, იქაც ბევრი ჩვენებური სპეციალისტი ვნახე, გამებს უკრავდა ვიღაც.

კარგა მოხდილი შენობის ფანჯრიდან ფორტეპიანოს ხმა ისმოდა.

ფირნიშზე ეწერა: „სოფელ ურეხის სამუსიკო სასწავლებელი“.

ვის უკვირს ახლა სამუსიკო სასწავლებელი, მაგრამ ხშირად სულ პატარა დეტალით გაცილებით ღრმად შეიგრძნობ მოვლენას, ვიდრე ათასი დიაგრამის ნახვითა და ლექციათ-მოხსენების მოსმენით.

სასიამოვნო სიურპრიზად იქცა ეს სამუსიკო სასწავლებელი. დირექტორი ნარგიზა ჩიჯავაძეა, 20 წელია აქ მუშაობს და სოფელში ყველას იცნობს.

61 მოსწავლეა ამ მუსიკალურ შვიდწლედში. აქაური სკოლადამთავრებულები უმეტესად ბათუმისა და თბილისის სამუსიკო სასწავლებლებში განაგრძობენ სწავლას. აქედან წაიყვანეს თბილისში ნიჭიერთა ათწლედში მედეა ტაკიძე და ახლა კონსერვატორიაში სწავლობსო, გვითხრა დირექტორმა, ისე უბრალოდ, რომ თავის ქებად არ ჩამორთმეოდა.

აქ ფორტეპიანოს, ვიოლინოსა და ვიოლონჩელის კლასებია.

დირექტორი მალე მიხვდა, რომ დიდი ვერაფერი „მუსიკათმცოდნე“ გახლდით და შემეშველა (თვითონ მუსიკალური განათლებაც ჰქონია და პედაგოგიურიც). —ჩვენს სკოლაში ბევრი კარგი პედაგოგია, უმრავლესობა აქაურია. სკოლა სოფელში ძალზე პოპულარულია, კარგი შენობაც აგვიშენეს თავიდ დროზე, მაგრამ „დაპატარავდა“. ინგა სურმანიძე ჩერნის ეტიუდს უკრავს, აი, ეს გოგონა ხათუნა ვარშანიძეა. ბეჯითი, კარგი მოსწავლე, ჩვენთან უმეტესად ვარშანიძეები, დიასამიძეები, სურმანიძეები სწავლობენ... თითქმის ყველა ბავშვი აქაურია. მათი მშობლები? უმეტესად კოლმეურნეები, მუშები, სოფლის ინტელიგენციაა!

ერთი ისეთი შეცდომა დავუშვი, დიდხანს გამყვა სირცხვილის ალმური, მაგრამ ესეც ნიშანდობლივად მიმაჩნია, არც ეს „შეცდომის“ ფაქტია უგულვებელსაყოფი. ჩემს პატარა ბიჭობაში ფორტეპიანო და როიალი ფუფუნების საგნად ითვლებოდა. და ვიკითხე, ყველა მოწაფეს თუ აქვს მეთქი ინსტრუმენტი.

შეკითხვაზე ისეთი თანაგრძნობის ღიმილით მიპასუხეს, როგორც უნდა იყოს. ეს მარტო მოსწავლის გამოცდა არ არის, ეს პედაგოგის გამოცდაც არისო, — თქვა დირექტორმა და გვიამბო, წლის ბოლოს საანგარიშო კონცერტს როგორ მართავენ. წელს ჩვეულებრივზე კარგად უნდა ჩავატაროთო, მშობლებს ხომ მოვიწვევთ და მოვიწვევთ, სოფლის თავკაცები და ინტელიგენციაც უნდა მოვიპატიჟოთო.

ურეხის კიროვის სახელობის კოლმეურნეობის თავჯდომარე აკაკი ბარამიძე და პარტორგანიზაციის მდივანი შუქრი ვარშანიძე ინტერესიანი ხალხია, საქმეც დიდი აბარიაო: 1700-ზე მეტი კომლია. 1280 ტონა ჩაი, 1800 ტონა ციტრუსი, 260 ტონა რძე, 250 ტონა ბოსტნეული და რა ვიცი კიდევ რას არ იღებენ აქ. ეს ყველაფერი, რაც დაითვლება და აიწონება, მაგრამ ის, რაც არ იწონება და იზომება — კულტურა, განწყობა, სიხარული; მათ საზრუნავში ესეც შედის. გახარებული იყო პარტბიუროს მდივანი, თქვენც ჩამობრძანდითო ამ საანგარიშო კონცერტზე. მე შენ გეტყვი და, მასპინძელია ცოტა, ან სასტუმრო და ღამის გასათევი გაგიჭირდება. სასახლეებია წამოჭიმული, ბეღლებში ნემსი არ ჩავარდება, პურ-ღვინო იმდენია, არც ერთი მოსახლე მეზობელთან არაფერზე გადავა, ეზოდან გაუსვლელად გაშლის საკრწყილო სუფრას.

აქ ძველებს კარგად ახსოვთ, სიკვდილ-სიცოცხლე მორის გამწარებული წუთისოფელი, მაგრამ ამაზე სხვა დროს.

იმ დღეს ურეხში დავრჩით. ასე ჩაიარა ამ დაუგეგმავმა ბედნიერმა დღემ.

ვიცოდი, არქიტექტორთა კავშირის აჭარის ორგანიზაციის არქიტექტურის მუზეუმის მიერ გამოცემულ კრებულში „სამხრეთ დასავლეთ საქართველოს არქიტექტურული ძეგლები“, დავით კომახიძეს საინტერესო წერილი ქონდა დასტამბული — „აფსარგონიის ციხის არქიტექტურისა და ისტორიის ზოგიერთი საკითხი“. გონიოს ციხეს რომ მივუახლოვდით, თავი მთლად შინაურად იგრძნო.

ძველი ბიზანტიელი მწერლების ცნობებით, ოდესღაც აქ დიდი ქალაქი ყოფილა, „მას გარშემო აღსრულდა ძმობა „უკუნისური — უკუნისამდე“. მსარა [illegible] მისცეს ძმებმა, [illegible] ცოდნის თესლმა იხარა. აი, ამიტომ დავრჩით წუხელ ხელვაჩაურის რაიონის პატარა სოფელ ურეხში, სადაც თითისტოლა გოგონებები ბახის ჰრელუდიასა და ფუგებს უკრავდნენ.

ხელისგულივით გზაზე მივდივართ, დიდებული შარა ზღვისპირს მიჰყვება, და, აი, სარფი.

— ეს ჩვენი ქვეყნის ბოლო სოფელია, — ვთქვი მე.

— ბოლო კი არა, პირველია! — ამბობს ჩემი თანამგზავრი და იცინის.

ეინიციის, აქ ვინ რას ფიქრობს, ალბათ გალაკტიონი ასე გასცქეროდა სივრცეს და ნაწყვეტ-ნაწყვეტ ამბობდა: „ზღვას და სიმშვიდეს სძღოთ ერომანეთოო!“. ნეტა რას ფიქრობდა, როცა თქვა: „ალერსის ქარი ლაზისტანიდანო!..“.

ორი კაცი მოგვიახლოვდა, აქაურები რომ იყვნენ, მივხვდი. თამამად ლაპარაკობდნენ, კოლმეურნეობის თავმჯდომარე თანდილავა და მთავარი აგრონომი ჩაგანავა.

აქ უცხო კაცს ისე არ ხვდებიან, როგორც სხვა სოფლებში: რახან აქ ხარ, ესე იგი გეკუთვნის აქ ყოფნა. შემთხვევითი კაცი აქ არ შეიძლება მოხვდეს, მაშასადამე, სტუმარი ხარ პატივსაცემი. სოფელი ხევისპირს არის შეფენილი და გზას შევუყვევით. მდიდარი, ღონიერი სოფელია სარფი. ინტელიგენციაც საკმაოდ ჰყავს. რაც ახლა სარფში უმაღლესგანათლებულია, წინათ მთელ აჭარაში არ იყო ამდენი — ექიმი, ინჟინერი, ეკონომისტი, აგრონომი... ყველა აქაური მკვდრია.

რა სალაპარაკოა, ახლა ვინ ლაპარაკობს კლუბზე, კინოზე, თვითშემოქმედებაზე, მაგრამ სარფის თვითმოქმედი კოლექტივი „ლაზეთი“ მართლა დიდებული რამ არის.. ჯერ „ქვაამბაზი“ იმღერეს. აქ ზღვისპირას ერთი ვეებერთელა ლოდია, ლაზებისაგან ოდიდგან სათევზაო ადგილად მიჩნეული, ამ ქვაზეა ეს ლამაზი სიმღერა. ალბათ, აქედან გადიოდნენ ზღვაში მამაცი ლაზი მეზღვაურები. მერე „უჩა ბიჭი“ მოაყოლეს... ბოლოს „ელესა“ იმღერეს, უმშვენიერესი ლაზური სიმღერა..

როგორ სიმღერასაც უნდა მღეროდეს კაცი, სევდიანსა თუ მხეარულს, აუცილებლად შეატყობ, ბედნიერია თუ არა.

მღეროდნენ „ელესას“ ბედნიერი ლაზები. მხოლოდ ქვეყნის პატრონს შესწევს უნარი იმღეროს ასე მხნედ და თავისუფლად.

მზე იყო კაშკაშა... მაღლა, მაღლა მიიწევდა. მზე — მზე შინა და მზე გარეთა!..

რეზო დვალიშვილი.

• • •

სურათებზე:

● ბათუმის ლაყვარდი.

● აჭარის ერთ-ერთი მშვენება ქვირიკეს ეკლესია.

● 1878 წელი, 25 აგვისტო. რუსეთის არმიის შემოსვლა ბათუმში (უცნობი ავტორის ნახატი).

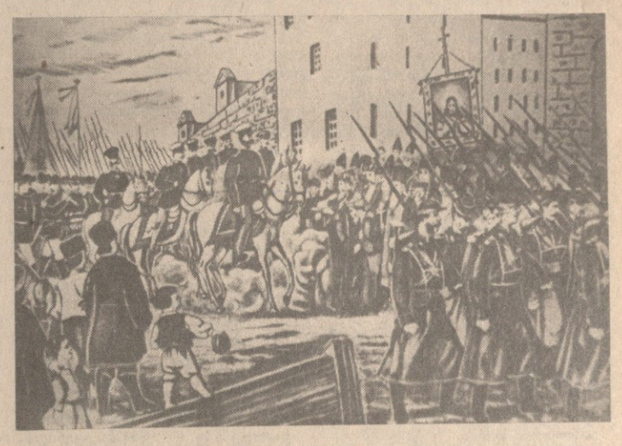

ნარკვევი

1. აჭარის შემოერთებისათვის დაღუპულ რუსო ჯარისკაცო, აკვნად, შენ, ჩვენი მიწა, ქართული!
2. რა უამგო ბავშვებს შელანძღული „ჟიგულის“ მძღოლმა.
3. გახის პრელუდია და ფუგები აჭარის პატარა სოფელში, ანუ როგორ ჩავრჩით ხელვაჩაურის რაიონის სოფელ ურეხში, და იმ ასოციაციათა გამო, რომლებმაც შეგვაყოვნეს და ჩაგვაფიქრეს.
4. გონიოს იქით სარფია.

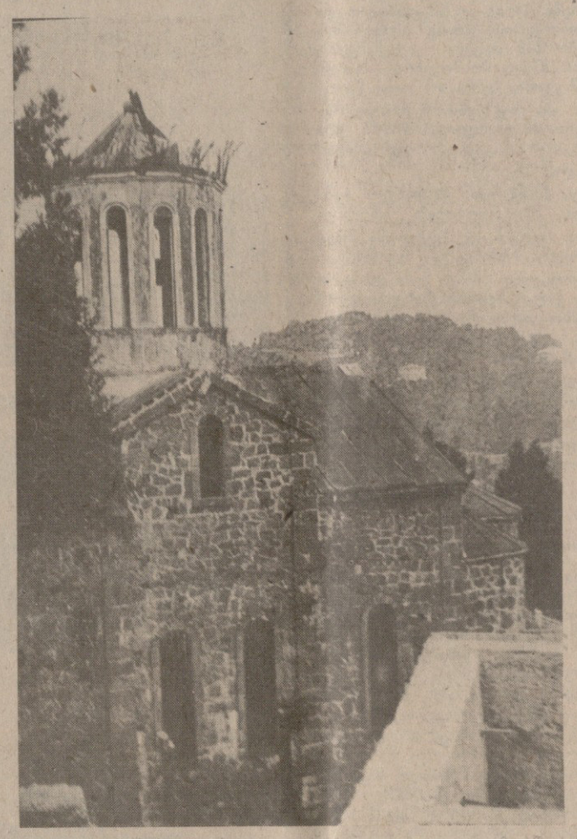

ეკონ

ფაქტები
მოვლენები

საკლესი
იუწყება

კრესა ალასტურებს

ფულს არ იშურებენ
ალდუმლო ოპერაციებისათვის

ლონდონი. შეერთებული შტატების [illegible] ყველაზე წარმატებით და [illegible] განვითარებად უწოდაა ცენ[illegible]ური სადაზვერვო სამმართველო. [illegible] დასკვნა გამოაქვს ლონდონის [illegible]ნმ. „გაზეთს მიაჩნია, რომ მი[illegible]ასოცური წარმატების“ საიდუმ[illegible] შეიცავს პრეზიდენტ რეიგანის [illegible]ისტრაციის პოლიტიკა, პრეზიდე[illegible] გაუჭმა. ბევრი ის შეზღუდვა, [illegible]ებიც იძულებული იყვნენ შემო[illegible] თეორი სახლის ადრინდელ პატ[illegible]ბს, რადგან არაერთგზის გამოაშ[illegible]ებულა ცენტრალური სადაზვერ[illegible]ამმართველოს სამარცხვინო საქმია[illegible] მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში [illegible]მწყობ გადატრიალებებისა და ვა[illegible]ონისათვის არასასურველი ლიდე[illegible]ს მკვლელობის ორგანიზაციის სა[illegible]. ამასთან „გარდიანი“ ხაზს უსვ[illegible]ამ ცენტრალური სადაზვერვო [illegible]ართველო ძალებს აგროვებს ახალი [illegible] საიდუმლო ოპერაციების მოწყო[illegible]ვის.

[illegible]მბნის მისაღწევად ვაშინგტონში [illegible] არ იშურებენ. წელს ცენტრა[illegible] სადაზვერვო სამმართველოს ხა[illegible] შეადგენს უდიდეს თანხას — თითქმის 2 მილიარდ დოლარს, რაც 25 პროცენტით აღემატება ამ უწყების შარშანდელ ბიუჯეტს. ძირგამომთხრელი საქმიანობისათვის ასიგნებათა ზრდის შესაბამისად იზრდება ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს აპარატიც.

ამასთან ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოს პრაქტიკულად სრული თავისუფლება ეძლევა ფულადი სახსრების ხარჯვაში, აგრეთვე თავისი თანამშრომლების გამოყენებაში. პრეზიდენტმა რეიგანმა ყოველი ღონე იხმარა, რათა, როგორც თავად თქვა, გაეთავისუფლებინა ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველო „წარსულის ნეგატიური შედეგებისაგან“. 1981 წლის დამლევს მის მიერ ხელმოწერილ პრეზიდენტის ბრძანებულებაში, რომელშიც განსაზღვრულია ამერიკის დაზვერვის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებანი, პირდაპირაა ნათქვამი, რომ „ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს დირექტორმა უნდა უზრუნველყოს ყველა საგანგებო ღონისძიების განხორციელება“.

ხოლო რას გულისხმობს ტერმინი „საგანგებო ღონისძიებები“, კარგადაა ცნობილი.

● ლაოსი

ერთობლივი განცხადება

ვიენტიანი. აქ 22-23 თებერვალს გაიმართა ვიეტნამის, ლაოსისა და კამპუჩიის უმაღლეს ხელმძღვანელთა თათბირი.

თათბირის მონაწილეებმა მიიღეს ერთობლივი განცხადება, რომელშიც დადასტურებულია, რომ ინდოჩინეთის სამი ქვეყანა კვლავაც განამტკიცებს სოლიდარობასა და თანამშრომლობას ერთმანეთთან მარქსიზმ-ლენინიზმისა და სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის პრინციპების საფუძველზე. მათი ურთიერთობა მიზნად ისახავს დახმარების გაწევას თითოეული ქვეყნის აღმშენებლობისა და დაცვის საქმეში, სამხრეთ აღმოსავლეთ აზიასა და მთელ მსოფლიოში მშვიდობისა და სტაბილურობის დაცვას.

ინდოჩინეთის ქვეყნები აპირებენ განავითარონ გრძელვადიანი თანამშრომლობა და ურთიერთდახმარება ყველა დარგში ძმური მეგობრობის, სრული ნებაყოფლობის, თანასწორუფლებიანობისა და ურთიერთსარგებლიანობის სულისკვეთებით, განამტკიცონ ხალხების სოლიდარობა, წინააღუდგნენ მტრის ყველა ცდას, გთმიოს ისინი, იბრძოლონ დიდმპყრობელური იდეოლოგიისა და ნაციონალიზმის ყოველგვარი გამოვლინების წინააღმდეგ.

განცხადებაში გამოთქმულია გულწრფელი მადლობა საბჭოთა კავშირის, მოძმე სოციალისტური ქვეყნებისა და მიუმხრობელი სახელმწიფოებისადმი — ყველასადმი, ვინც დიდ დახმარებასა და მხარდაჭერას უწევდა და უწევს ინდოჩინეთის ხალხების სამართლიან საქმეს.

● კამპუჩია-ტაილანდი

დაარღვიეს საჰაერო სივრცე

კამპუჩიის საინფორმაციო სააგენტოს ცნობა

პნომპენი. კამპუჩიის საინფორმაციო სააგენტო იუწყება, რომ ტაილანდის სამხედრო-საჰაერო ძალების თვითმფრინავებმა 11-17 თებერვალს არაერთგზის დაარღვიეს რესპუბლიკის საჰაერო სივრცე, ხოლო ტაილანდის სამხედრო ხომალდები რამდენჯერმე შეიჭრნენ კამპუჩიის სამხედრო წყლებში კოხ კონგისა და კოხ ტანგის კუნძულების რაიონში.

ამავე დღეებში ტაილანდის არტილერიამ დაახლოებით 40-ჯერ დაუშინა ცეცხლი კამპუჩიის სახალხო რესპუბლიკის სასაზღვრო რაიონებს, მატერიალური ზარალი მიაყენა კამპუჩიის ქალაქ პოიპეტის მცხოვრებლებს.

თავისუფლება ზანგ მოღვაწეს!

კამპანია ე. კარტენის დასაცავად

ნიუ-იორკი. რასობრივი და პოლიტიკური რეპრესიების წინააღმდეგ ბრძოლის ეროვნულმა კავშირმა ამერიკის საზოგადოებრიობას მოუწოდა გააქტიურეს კამპანია, რათა საპყრობილის დილეგებიდან გაათავისუფლონ მისისიპის შტატის ქალაქ ჩულის ზანგი მერი ე. კარტენი. ორგანიზაციის მიერ აქ გავრცელებული განცხადება შეიცავს მოთხოვნას მისისიპის შტატის ხელისუფლებისადმი დაუყოვნებლივ შეწყვიტონ ამ ზანგი მოღვაწის დევნა, რომელიც უკანონობისა და რასისტული თვითნებობის მსხვერპლი გახდა და გათავისუფლონ საპატიმროდან.

გასული წლის ე. კარტენი ქალაქ ჩულის მერის თანამდებობიდან გადააყენეს და სამართლში მიცემეს დანაშაულისათვის, რომელიც მას არ ჩაუდენია. ხელისუფალნი „საქმე“, და ქალაქის მერს ბრალად დასდეს „პოლიციელზე თავდასხმა“. ფედერალური გამოძიების ბიუროში შედგენილი ცრუ ჩვენებების საფუძველზე კარტენი სამართალში მისცეს და საპყრობილეში შეაგდეს.

რასობრივი და პოლიტიკური რეპრესიების წინააღმდეგ ბრძოლის ეროვნული კავშირის განცხადებაში ხაზგასმულია, რომ ჩულის მერის დაპატიმრება, რომელიც ახლა პარჩმენის საკატორო საპყრობილეშია, ამერიკის შეერთებული შტატების კონსტიტუციის აღმაშფოთებელი დარღვევაა.

საზოგადოებრიობამ უნდა გაიჩიოს ბრძოლა ე. კარტენის გათავისუფლებისათვის, რომლის სიცოცხლესაც სერიოზული საფრთხე ემუქრება, ნათქვამია განცხადებაში.

● ალჟირი

მტკიცე გადაწყვეტილება

ალჟირი. პალესტინის ეროვნული საბჭოს დამთავრებულ სესიაზე კვლავ გამოთქვეს მტკიცე გადწყვეტილება, განაგრძონ ბრძოლა პალესტინის დამოუკიდებელი სახელმწიფოს შექმნისათვის პალესტინელი არაბების ერთადერთი კანონიერი წარმომადგენლის — პალესტინის განთავისუფლების ორგანიზაციის ხელმძღვანელობით. სესიაზე აგრეთვე გადაჭრით უარყვეს ახლო აღმოსავლეთში ვითარების მოწესრიგების ამერიკული ვარიანტები, მათ შორის ყბადაღებული „რეიგანის გეგმა“.

● მანაგუა

ფარიონ. აგრარული რეფორმა აუცილებელი პირობაა იმისათვის, რომ გაზარდონ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქცია და სურსათით უზრუნველყონ ლათინური ამერიკის ხალხები. ეს თქვეს მანაგუაში გახსნილი სასურსათო პრობლემების რეგიონალური თათბირის მონაწილეებმა. მათ მაღალი შეფასება მისცეს ნიკარაგუის მთავრობის მეცადინეობას, რომლის მიზანია აგრარული რეფორმის გაღრმავება და ნიკარაგუის მშრომელი მასების სურსათით უზრუნველყოფა.

● ტუნისი

არაბული ქვეყნების ლიგის გენერალურმა მდივანმა შედგა ქალბინმ ღრმა შეშფოთება გამოთქვა იმის ვითარების გამო, რომელიც იქმნება ლიბიის ჯამაჰირის საზღვრებზე რეგიონში ამერიკის შეერთებული შტატების შეიარაღებული ძალების ქვეგანაყოფების გადაადგილების შედეგად.

როგორც აქ ამ ორგანიზაციის გენერალური სამდივნოს ოფიციალურმა წარმომადგენელმა განაცხადა, შ. ქლიბი ყურადღებით ადევნებს თვალს სიტუაციის განვითარებას ლიბიის საზღვრებზე. ლიგასთან შექმნილია სპეციალური კომისია იმისათვის, რომ საჭიროების შემთხვევაში განახორციელოს არაბთა ერთობაში ღონისძიებანი არაბული ქვეყნების სოლიდარობის ფარგლებში.

● ბონი

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საშუალო სიშორის ახალი ამერიკული ბირთვული რაკეტების განლაგების წინააღმდეგ გამოვიდნენ ქალაქ დიუსელდორფში გერმანული მხარის სოციალ-დემოკრატ იურისტთა გაერთიანების კონფერენციის დელეგატები.

კონფერენციის მონაწილეებმა მხარი დაუჭირეს ქვეყანაში გაჩაღებულ მასობრივ მოძრაობას ბირთვული და ქიმიური იარაღისაგან თავისუფალ ზონებად ქალაქებისა და თემების გამოცხადებისათვის.

● ბეიგლი

ბაბუა-ღვინო იმდენია, არც ერთი მოსახლე მეზობელთან არაფერზე გადავა, ეზოდან გაუსვლელად გაშლის საკრწყილო სუფრას.

ეროვნული ეკონომიკა

ერთობლივი განცხადება

ვიენტიანი. აქ 22-23 თებერვალს გაიმართა ვიეტნამის, ლაოსისა და კამპუჩიის უმაღლეს ხელმძღვანელთა თათბირი.

ეროვნული ეკონომიკა

ერთობლივი განცხადება

ვიენტიანი. აქ 22-23 თებერვალს გაიმართა ვიეტნამის, ლაოსისა და კამპუჩიის უმაღლეს ხელმძღვანელთა თათბირი.

ვიტალი კოროტიჩი: ჩვენ მისი ლექსის ჰაერით ვსუნთქავთ...

უკრაინელმა პოეტმა ვიტალი კოროტიჩმა ეს სიტყვა გალაკტიონის შესახებ წარმოთქვა მოსკოვში, კავშირების სახლის სვეტებიან დარბაზში, 3. ტაბიძის დაბადების 90 წლისთავისადმი მიძღვნილ სიუბილეო საღამოზე.

მკითხველს ვთავაზობთ ამ გამოსვლის მოკლე სტენოგრაფიულ ჩანაწერს.

დღეს ჩვენ ვლაპარაკობთ დიდი პოეტისადმი სიყვარულზე. ასეთ სიხარულზე უფრო ამოღლეული არაფერია, და რა შესანიშნავია, რომ ამ დღესასწაულზე შეგვკრიბა ჩვენი ქვეყნის დედაქალაქმა.

დიდი ხნით ადრე, სანამ მისი ლექსების თარგმანებს გავეცნობოდი, ჩემ გარშემო სამყაროო გალაკტიონით იყო აღსავსე. საქართველოში ჩასვლისას ვსუნთქავდი მისით, მისი პოეზიის ჰაერით. მას სიხელით იხსენიებდნენ, ისევე როგორც ვაჟას ან აკაკის, — ჩვენ უკრაინაში ასე ვიხსენიებთ ტარას შევჩენკოსა და ლესია უკრაინკას. ასეთ მიმართვაში არაფერია ფამილარული. გალაკტიონ ტაბიძე თავდაპირველად ჩემთვის საქართველოს სიმბოლო, ქართული პოეზიის სიმბოლო გახდა, შემდეგ კი უკვე ლექსებთან გაჯიანებამისი თარგმნა ძალზე ძნელია — ჩვენში გალაკტიონ ტაბიძის ბევრი თარგმანია, მაგრამ მათ შორის თითქმის არ არის ადეკვატური. გალაკტიონი გახდა მთელი სამყარო, და არა უბრალოდ წიგნი ან სიმღერა, ნ მოგონება. როცა პოეტი სიმბოლო ხდება, თავისი ხალხის სისხლი და ხორცი ხდება, მის შესახებ უნდა ილაპარაკო ყველაფერ იმასთან ერთად, რაც შეადგენდა მის სმენას, მის ხედვას. არის მცენარეები, რომელთა გამრავლება შეიძლება არა მარტო ნაგრგილი ან თესლით, არამედ სხვა ნიადაგში გადარგული ფოთლითაც. გალაკტიონ ტაბიძე შეიძლება სხვა ნიადაგში გადაიტანო მხოლოდ მისი მშობელი ხალხისადმი უკიდეგანო სიყვარულთან ერთად.

გალაკტიონის ბედი დაკავშირებულია ხალხთა მეგობრობის უდიდეს ცნებასთან, როდესაც ასეთი პოეტების დონეზე, როგორიც გალაკტიონი იყო, ერთმანეთს ვეტრფვიმთ, ეს იმას ნიშნავს, რომ ვაღწევთ ძმობის უმაღლეს დონეს. ვაღრმავებთ რა ამ ძმობას, კვლავ და კვლავ ვთარგმნით ჩვენს ენებზე გალაკტიონს.

საქართველოში არ ყოფილან ისეთი დიდი პოეტები, რომლებიც მხოლოდ და მხოლოდ ლიტერატურის ისტორიაში დარჩენილიყვნენ, საქართველოს არ ჰყოლია ისეთი დიდი პოეტები, რომლებსაც არ ექადაგოთ ძმობის მეცნიერება. ძმობის ჰაერი მკურნალია მაშინაც კი, როცა ჩვეულებრივ ვსუნთქავთ. ერთ მშვენიერ დღეს შივხვდი, რომ ჩემი სიცოცხლის პირველი 23 წელი გალაკტიონ ტაბიძის გვერდით ვცხოვრობდი. იმ სამყაროში, სადაც მე ჩამოვყალიბდი, იყვნენ ნიკოლოზ ტიხონოვი და პაველ ტიჩინა, ავეტიქ ისაკიანი, მაქსიმ რილსკი. იმ სამყაროში სუნთქავდა და ქმნიდა გალაკტიონი და მთაწმინდის მიწა მას ჯერ არ ელოდა. იქნებ ომმა იმიტომაც დამინდო, რომ გალაკტიონმა გზა დაულოცა საქართველოს შვილებს დნეპრისა და ვოლგისათვის საბრძოლველად, იქნებ იმიტომაც არ მოვკვდი შიმშილისა და დარდისაგან, რომ გალაკტიონი მიგზავნიდა თავის სიტყვებსა და თავის ყურძენს.

მოდით, თავი დავანებოთ მეტაფორებს, და სრულიად საგნობრივად ჩავუფიქრდეთ იმას, თუ ერთმანეთის მიყოლებით როგორ აღვნიშნავთ ჩვენი ლიტერატურისა და ჩვენი ძმობის დიდი მასწავლებლების იუბილეებს. დღეს ვზეიმობთ ტაბიძის დაბადების დღეს, მალე 20 წელი შეუსრულდება მის ქუთაისელ და საკავშირო ძმადნაფიცს ვლადიმერ მაიაკოვსკის. არცთუ დიდი ხნის წინათ 90 წლისა გახდა უკრაინელი პავლო ტიჩინა, უფრო ადრე — ტაჯიკი ლახუტი და უზბეკი ხამზა. შემძლია უსასრულოდ ჩამოვთვალო სახელები, რომლებიც გვადღეგამებს და აღგვამაღლებს, შემძლია ზეპირად ჩამოვთვალო იმ ადამიანთა სახელები, რომლებმაც ხალხის სული და მისი სიცოცხლის აზრი ქარცეცხლსა და უბედურებაში, ჩვენი ისტორიის მძიმე დღეებში გამოატარეს — და ეს ადამიანები დუღაბიანი მტკიცენი იყვნენ, იმის მიუხედავად, რომ ერთმანეთს არ ჰგავდნენ, მაგრამ ერთი ჰქონდათ ლხინიც და ჭირიც, გულის სატკივარიც.

დაე, თითოეული ჩვენგანი დაფიქრდეს იმაზე, თუ როგორ ვართ დავალებული ჩვენი დიდი მასწავლებლებისაგან, რომლებმაც თვიანთი მხრებით გვატარეს. ჩვენ ასეთები იმიტომა ვართ, რომ ისინი არსებობდნენ. ჩვენ უფრო უკეთესნი უნდა ვიყოთ, რათა მათ სიმაღლემდე ავმაღლდეთ, — რადგანაც სხვაგვარად არ შეიძლება. საქართველომ შვა გალაკტიონ ტაბიძე. და მე ნამდვილად ვიცი: იგი ვერ დაიბადებოდა დედამიწის სხვა კუთხეში. ამავე დროს ისიც ვიცი, რომ იგი ჩვენ ყველას გვპირდებოდა. ვერ იტყვი, ის ღვინო კარგიაო, რომლის გემოც მხოლოდ მეღვინეს მოსწონს, არ არსებობს კარგი პოეტი, რომლის ხმაც მისი სახლის გარეთაც არ ისმოდეს.

როცა ტაბიძის ორასი წლის იუბილეს იზეიმებენ, თუნდაც ასი წლისთავს, სხვები მის შესახებ სხვა სიტყვებს იტყვიან მაგრამ ის სიტყვებიც ჩვენს სიტყვებს დაემთხვევა მთავარში. დიახ, ჩვენ ქედს ვიხრით დიდი პოეტის წინაშე, მაგრამ ამ პოეტმა გვასწავლა გვიყვარდეს მისი საქართველო და ჩვენი საერთო კავშირი, იგი ჩვენ გვესაუბრებოდა ქართულად და მეგობრობის დიდ ენაზე.

დაე, მარადიული იყოს დედა და დედამიწა, და ის ხალხი, რომელმაც მსოფლიოს გალაკტიონ ტაბიძე მისცა!

გაუმარჯოს ჩვენს სამშობლოსა და ჩვენს რევოლუციას, და ჩვენს ერთიანობას, რომლებიც ასაზრდოებს პოეზიას, ინახავს გალაკტონის უკვდავ ხმას და მის გულს, რომლის ძგერა ამ დარბაზშიც გაისმის. (საქინფორმი).

ჭადრაკის დაფებთან

ესპანეთის ქალაქ ლინარესში დასასრულს მიუახლოვდა დიდოსტატ ვაჟთა საერთაშორისო ტურნირი. შეჯიბრების ბოლოსწინა, მეათე ტურში მსოფლიო ჩემპიონი ა. კარპოვი შეჩერდა მსოფლიოს ექსჩემპიონს ბ. სპასკის. მეტოქენი დაზავდნენ. ახლა კარპოვს 5,5 ქულა აქვს და იგი ნახევარი ქულით წინ უსწრებს სპასკის და ა. იუსუპოვს. მეათე ტურში იუსუპოვმა მოუგო ჰოლანდიელ ი. ტომანს, დ. საქსმა (უნგრეთი) — ბ. ლარსენს (დანია). ყაიმზე შეთანხმდნენ ვ. ჰორტი (ჩეხოსლოვაკია) და უ. ანდერსონი (შვეიცია). გადაიდო ი. სეირავანიანი (აშშ) და ე. გელერის პარტია. ე. მაილსი (ინგლისი) თამაშიდან თავისუფალი იყო. უკანასკნელი, მეთერთმეტე ტურის წინ გათამაშდება გადადებული პარტიები.

ტალინში გრძელდება ბაულ კერესის ხსოვნისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო შეჯიბრება. მეორე ტურში ტ. პეტროსიანმა დაამარცხა ვეინგოლდი, შიუსლერმა (შვეიცია) — ელვესტი. არნასონი (ისლანდია) დაუზავდა ნეის, კიარნერი — იანსას (ჩეხოსლოვაკია), აბრამოვიჩი (იუგოსლავია) — ტალს, სეეელი (უნგრეთი) — ბიონშს (გდრ), ოლი— ფსახისს. ვაჰანიან-შუბას (რუმინეთი) პარტია გადაიდო, ორი ტურის შემდეგ აბრამოვიჩს, კიარნერს, პეტროსიანს, ფსახისს და ტალს 1,5-1,5 ქულა აქვთ.

საბჭურნირო ორბიტა

უნივერსიადა. ბულგარეთში გრძელდება მსოფლიოს სტუდენტთა ზამთრის ასპარეზობანი. 5 კილომეტრზე თხილამურებით რბოლაში გაიმარჯვა ლ. ზაბოლოტსკიამ (სსრ კავშირი — 15.11,2). 4X10 კილომეტრზე ესტაფეტა მოიგო საბჭოთა ნაკრებმა (ვ. მაზალოვი, ვ. მალკინი, მ. დევიატიარეევი — 1:51.18,4). ფიგურულ ცეკვაობაშიც დაწინაურდნენ საბჭოთა სპორტსმენები: წყვილთა სრიალში — ნ. ჩერვოტკინა და ვ. ტესლია, ქალთა შორის — ნ. ლებედევა, ვაჟთა შორის — ვ. ეგოროვი, ციცვაში კი ანენკო და სრეტენსკი.

ძიუ-დო. საფრანგეთის ქალაქ რეიმსში გამართულ იუნიორთა საერთაშორისო შეჯიბრებაში საუცხოოდ იასპარეზეს თბილისელმა ა. ხაჩიძემ (95 კგ) და ქუთაისელმა ა. გუბელაძემ (60 კგ). ერთმაც და მეორემაც ყველა ორთაბრძოლა მოიგო და, ცხადია, ორივე გამარჯვებულის კვარცხლბეკზე ავიდა. საბჭოთა სპორტსმენთაგან პირველი ადგილი აგრეთვე მოიპოვა კურსკელმა ი. მერკულოვმა (71 კგ).

ხელბურთი. ზაპოროჟიეში მიმდინარე უმაღლესი ლიგის ვაჟთა გუნდების საკავშირო ჩემპიონატის მეოთხე ტურის მორიგი კალენდარული მატჩი საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის გუნდმა (თბილისის „ქარიშხალა") გამართა ცსკასთან. გაიმარჯვეს არმიელებმა — 29:26.

ფრენბურთი. ლიხტენშტაინის ქალაქ შაანში დამთავრდა ევროპის ქვეყნების თასების მფლობელთა თასის გათამაშების ფინალური შეჯიბრება ვაჟთა გუნდებს შორის. ლენინგრადის „ავტომობილისტმა" ამ ეტაპის სამივე მატჩი მოიგო (იტალიის „რობა დი კაპასთან", იუგოსლავიის „ვოიოდინასთან" და თურქეთის „გიუნეი სანაისთან") და თასს დაეუფლა.

კალათბურთი. მოსკოვის ოლქის „სპარტაკის" ქალთა გუნდმა ქალაქ ლიუბერცში გამართა როკენტის თასის გათამაშების განმეორებითი ნახევარფინალური მატჩი პარიზის „სტად ფრანსესთან" და მოიგო ანგარიშით 92:83. პირველი შეხვედრაც სპარტაკელებმა მოიგეს (72:65).

კრიკეტი. ცხინვალში დამთავრდა ტრადიციული საკავშირო შეჯიბრება, რომელიც სსრ კავშირის გმირის, გენერალ-პოლკოვნიკ ი. პლიევის ხსოვნას მიეძღვნა. წინითი კატეგორიების მიხედვით გაიმარჯვეს ა. ვასილიევმა (მაგადანი), ი. გაიბალიევმა (ცხინვალი), კ. საიდოვმა (ლენინაბადი), ს. გოგოლენკომ (დონეცკი), ვ. პიდულოვმა (მაგადანი), ი. შაგოვმა (დაუგავპილსი), ს. ზაიკინმა (მაგადანი), ბ. მამულაშვილმა (რუსთავი), ა. ზიაგინოვმა (როსტოვი), გ. ვაშაძემ (თბილისი), ა. ბიჭიკაშვილმა და ჯ. ქოქოევმა (ორივე — ცხინვალი).

უკანასკნელ საათის

გუშინ გაიმართა ფეხბურთში სსრ კავშირის თასის გათამაშების მეთექვსმეტედფინალური შეხვედრები. გთავაზობთ რამდენიმე მათგანის შედეგს: ვოლგოგრადის „როტორი"-თბილისის „დინამო" — 1:0, მოსკოვის „ტორპედო"-ლენინგრუთის „გურია" — 1:0, ხარკოვის „მეტალისტი"-ალმა-ათის „ყაზახეთი" — 0:0 (პენალტების სერიით გაიმარჯვა „მეტალისტმა" 6:5).

რედაქტორი
გ. ბედინეიშვილი.

მშობლიურივით ახლობელი მისამართი

არ ვიცი, მკითხველმა ყურადღება მიაქცია თუ არა „იზვესტიის" 24 იანვრის ნომერში დაბეჭდილ ა. კრივოპალოვის წერილს „ჟაკლინ ანდრეს ხანმოკლე პოპულარობა", რომელშიც გაზეთის პარიზელი კორესპონდენტი მოგვითხრობს ფრანგი მოქალაქის ჟაკლინ ანდრესა და ბათუმელ ქანეტა ქსანტინიდის გაცნობასა და დამეგობრებაზე. ის ბათუმელი მოქალაქე მე გახლავართ. პროფესიით პედაგოგი ვარ, ფრანგულ ენას ვასწავლი სკოლაში. ჩემი შშობლებიც პედაგოგები არიან, მეუღლეც. დედა ქართველი მყავს, ქუთაისელი ჩირაძის ქალი.

ჟაკლინ ანდრე ბათუმში გავიცანი, ტურისტული საგზურით იყო ჩამოსული საბჭოთა კავშირში, ჩაის სახლში შემხვდა შემთხვევით, ჩაი და ნამცხვარი მიერთვა და ახლა ოფიციანტს ფრანგულ ფრანკებს სთავაზობდა საფასურად. ცხადია, ოფიციანტი უცხოურ ვალუტას ვერ მიიღებდა, სწორედ ამ მომენტში ჩავერიე და ფრანგი სტუმარი უხერხულო მდგომარეობიდან გამოვიყვანე. ჩემი ეს უბრალო ჟესტი მან გულითად მასპინძლობად მიიღო და, ცოტა არ იყოს, გაოცებული დარჩა — ასეთ სტუმართმოყვარეობას არ მოელოდა, ეტყობოდა, ჩვენს ქვეყანაში პირველად იყო და სწორი ინფორმაცია არ ჰქონდა აქაურ ყოფა-ცხოვრებაზე, როგორც მერე გამომიტყდა, ცოტა ეშინოდა კიდეც ჩვენს ადამიანებთან ურთიერთობის დამყარების.

ფრანგული ენის ცოდნა საშუალებას მაძლევდა გამოვლაპარაკებოდი, გამეგო მისი ასაკი-დასავალი, ინტერესები და შეხედულებანი. კარგი, პატიოსანი ადამიანი ჩანდა, უკვე 80 წელს იყო. გადაცილებული. ჩვენს ქვეყანას, ჩვენს ხალხს არ იცნობდა — ცუდი უფრო მეტი ქონდა გაგებული ვიდრე კარგი. ამიტომაც გააკვირვა და გაახარა ჩემმა გულითადმა შეხვედრამ. პირდაპირ მოხიბლული იყო. ერთბაშად, პატივისცემის გრძნობით განიმსჭვალა მთელი ჩვენი ხალხისადმი და ჩვენი დამეგობრების საფუძველიც ეს გახდა. სულ სხვა წარმოდგენა მქონდა საბჭოთა კავშირზე, მის ღატაკ, უბედურ, „სოციალისტური წყობილების უკეღმართობით" დაბეჩავებულ ადამიანებზეო. ასეთ აზრს და რწმენას უნერგავდნენ ფრანგებს სოციალიზმის მტრები.

მისამართები გავცვალეთ და, როცა ჟაკლინი სამშობლოში დაბრუნდა, მიწერ-მოწერა გავმართეთ, მეორე წელს კი კვლავ ჩამოვიდა საბჭოთა კავშირში და ოჯახში მეწვია სტუმრად, ორ კვირას დაჰყო ჩვენთან. დაბადების დღეც, 85 წლისთავი, აქ გადავუხადეთ.

ჩვენმა ურთიერთობამ, ჩვენს ქვეყანაში ნახულმა და გაგონილმა ჟაკლინ ანდრე დაარწმუნა, რომ საბჭოთა კავშირში მართლაც აუშენებიათ ახალი, ბედნიერი, ჰუმანური საზოგადოება, სადაც სუფევს უმაღლესი ადამიანური მორალი, და იგი მიხვდა, თუ რა უპატიოსნოდ იქცევიან საფრანგეთში ისინი, ვინც ცდილობს ფრანგებს ჩააგონოს საბჭოთა კავშირის აგრესიულობა, „საბჭოთა მუქარა" და სხვ.

თავის ეს შთაბეჭდილება საბჭოთა ქვეყანაზე ჟაკლინ ანდრემ გაუზიარა ფრანგ საზოგადოებას თავის საჯარო გამოსვლებში. და როცა ეს ამბავი გაზეთების მეშვეობით გახმიანდა, გარკვეულ წრეებში მას ათვალწუნებით დაუწყეს ყურება. გულგრილად ხვდებოდნენ გაზეთების რედაქციებში, რადიოსა და ტელევიზიაში, უარს ეუბნებოდნენ საბჭოთა კავშირში მოგზაურობის შესახებ მისი ჩანაწერების გამოქვეყნებასა და გადაცემაზე.

მაგრამ ხომ არიან საფრანგეთში ისეთი ადამიანებიც, რომლებსაც ჟაკლინ ანდრესი სჯერათ, სჯერათ და ხვდებიან, თუ რატომ შეუყვარდა მას ჩვენი ქვეყანა და ჩვენი ხალხი.

ჩემი მხრივ კი ამ უბრალო და კეთილშობილ ფრანგ ქალთან მეგობრობამ მთელი საფრანგეთი, მისი მშვიდობისმოყვარე ხალხი შემაყვარა, კვირა არ გავა, წერილი არ გაკვანძულ უცხო მისამართით: საფრანგეთი, 078110 ლევეზინე, I ავენიუ დე კურტი, ჟაკლინ ანდრეს.

ეს მისამართი, ეს სახელი ჩემთვის მშობლიურივით ახლობელია, რადგან იქ მეგულება მოყვარული მასპინძელი, მეგობარი.

ყოველივე ამაზე, ჩემი და ფრანგი ქალის მეგობრობაზე ვრცლად უამბო თავის მკითხველებს გაზეთმა „იზვესტიამ", მე კი მსურდა „კომუნისტის" მკითხველებსაც სცოდნოდათ ეს ამბავი და ანდრეს მისამართი, თუნდაც იმიტომ, რომ ყოველი წერილი საქართველოდან დიდი მორალური მხარდაჭერა იქნებოდა მისთვის.

ჟანეტა ქსანტინიდი.
ბ. ბათუმი.

მშვიდობისა და მეგობრობის მისამართი

ამ ბოლო წლებში მსოფლიოს მრავალი ქვეყნის საზოგადოებრიობა განსაკუთრებულ ინტერესს იჩენს ჩვენი ქვეყნისადმი. ყოველწლიურად საზღვარგარეთის ქვეყნებთან მეგობრობისა და კულტურული ურთიერთობის საბჭოთა საზოგადოებების კავშირი უცხოეთის ქვეყნებში აწყობს საბჭოთა კავშირის დღეებს, რომელიმე რესპუბლიკის მაგალითზე.

შარშან საბჭოთა საქართველოს დღეები გაიმართა **საფრანგეთში, ფინეთში, იაპონიასა და მადაგასკარში.**

ეს არის კომპლექსური ღონისძიება, რომელიც ითვალისწინებს სხვადასხვა ანსამბლის, კოლექტივის კონცერტებს, ქართული ხელოვნების უძველეს ნიმუშთა თუ თანამედროვე მხატვართა ნამუშევრების გამოფენებს, აგრეთვე ქვეყნის ეკონომიკური და კულტურული ცხოვრების მიღწევების ამსახველი ფოტოსურათების ექსპოზიციას, კინოფილმების ფესტივალებს. ყოველივე ეს გარკვეულ წარმოდგენას აძლევს უცხოელებს საბჭოთა საქართველოს დღეგანდელ ცხოვრებაზე.

აღსანიშნავია, რომ ასეთი კულტურის დღეებს, რომლებსაც საბჭოთა კავშირისადმი მეგობრულად განწყობილი საზოგადოებანი მართავენ, ფაქთოდ ეხმაურებიან მასობრივი ინფორმაციის საშუალებანი — პრესა, რადიო, ტელევიზია, რასაც თავისთავად, დიდი პოლიტიკური მნიშვნელობა აქვს. ასე რომ სულ უფრო მეტი ქვეყნის ხალხი ეცნობა საბჭოთა კავშირის სამშვიდობო პოლიტიკას, ჩვენს ქვეყანას.

საზღვარგარეთის ქვეყნებთან მეგობრობისა და კულტურული ურთიერთობის საქართველოს საზოგადოების პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილე **ალექსანდრე ეფენტი** გვესაუბრა იმ დიდ წარმატებებზე, საქართველოს დღეებს რომ ჰქონდა **საფრანგეთში.**

ეს იყო ყველაზე დიდი ღონისძიება, რომელიც თანამიმდევრობით გრძელდებოდა თითქმის მთელი წლის განმავლობაში. კულტურის დღეებს წინ უძღოდა პარიზის ერთ-ერთ უდიდეს საექსპოზიციო ცენტრში გახსნაგაიმართა სხდომა, რომელიც მიეძღვნა ქართველი მწერლის არჩილ სულაკაურის რუსულ ენაზე გამოსულ მოთხრობების კრებულს „წყალდიდობას". იგი გამოუშვა გამომცემლობა „ხუდოჟესტვენნაია ლიტერატურა".

შესავალ სტატიაში საბჭოს თავმჯდომარემ ე. ევტუშენკომ აღნიშნა, რომ უკვე ტრადიციად ქცეულ შეხვედრებზე, რომლებზეც იკრიბებიან ცნობილი მოსკოველი კრიტიკოსები და მთარგმნელები, იმართება ხოლმე გულღია და სასარგებლო საუბრები მრავალეროვნული საბჭოთა ლიტერატურის ერთ-ერთი მდიდარი, ნაფეხი და მრავალმხრივი შტოს — ქართული ლიტერატურის წარმომადგენელთა შემოქმედების შესახებ.

მისი ერთ-ერთი თვალსაჩინო წარმომადგენელია ა. სულაკაური. მან პოეზიით დაიწყო და პროზაზე გადავიდა, მაგრამ ადამიანს, რომელიც თავიდანვე დაჯილდოებულია პოეტური ხედვით, არ ძალუძს უარყოს პოეზია და რაც ა. სულაკაურის პროზაზე ვლაპარაკობთ, უწინარესად მხედველობაში უნდა გვქონდეს, რომ ეს არის პოეტის პროზა.

სხდომაზე მოხსენება გააკეთა ჟურნალ „ლიტერატურნაია გრუზიას" რედაქტორმა, პროფესორმა თ. ბუაჩიძემ.

ა. სულაკაურის — პოეტის, პროზაიკოსის, სამაგვარ მწერლის მრავალმხრივი შემოქმედების შესახებ სხდომაზე ილაპარაკეს კრიტიკოსებმა ს. სოლოგენკინამ, ა. მარჩენკომ, ვ. ოგნევმა, ნ. ივანოვამ, მ. კორალოვმა, ა. ლატინინამ, გ. ციციშვილმა, გ. კორნეევმა, ე. სიდოროვმა, პოეტებმა ვ. ლეონოვიჩმა და ვ. ოსკოცკინ, მწერლებმა ვ. ორლოვმა და ა. ებანოიძემ.

არჩილ სულაკაური, აღნიშნეს მათ, ქართულ ლიტერატურაში უნივერსიტეტის მერხიდან მოვიდა, მას დიდი ბიოგრაფია და მდიდარი ცხოვრებისეული გამოცდილება არ ჰქონდა. იგი წერდა იმაზე, რაც იცოდა, რაც ახლოს იყო მის სულთან — თავისი თანატოლების, თბილისში თავისი უბნის — სვანეთის უბნის — ცხოვრების, ჭაბუკური ოცნებებისა და გატაცებების შესახებ. უკვე პირველმა ნაწარმოებებმა (მოთხრობამ „ტალღები ნაპირისაკენ მიიჩქარიან", რომელიც 1957 წელს გამოიცა), მას წარმატება მოუტანა, ქართული ლიტერატურის ნიჭიერი წარმომადგენლის სახელი მოუპოვა.

მისი პროზა კონტრასტულია. აქ ერთმანეთს უპირისპირდება ნათელი და ბნელი, სითბო და სიცივე, გულგრილობა და გულმოწყალება, სიცოცხლე და სიკვდილი, სიკეთე და სიმკაცრე, სულის აღმფრენა და ქვენა ვრძნობანი.

ა. სულაკაურის პროზის მწვერვალია მოთხრობები „წყალდიდობა" და „ლუკა". მდიდარმა სიმბოლიკამ, მეტაფორულობამ და რომანტიკულმა ალმაფრენამ ვერ მიჩქმალა მოქმედების რეალისტური განვითარება. ამ ნაწარმოებებით შეიძლება ვიმსჯელოთ მხატვრის განუმეორებელი ინდივიდუალობის, ხელწერის შესახებ.

გადის წლები, გროვდება ცხოვრებისეული გამოცდილება, ხოლო თავისი თემატიკის ერთგული ა. სულაკაური კი კვლავ და კვლავ შეახსენებს მკითხველს ბავშვობას, თავის ნაწარმოებებს უძღვნის პიროვნების ზნეობრივ ჩამოყალიბებას, ადამიანებს შორის მორალურ-ეთიკური ურთიერთობის პრობლემებს.

ა. სულაკაურის ნაწარმოებები თარგმნილია ჩვენი ქვეყნის ხალხთა მრავალ ენაზე, გასცენიურებული და ეკრანიზებულია, მისი მოთხრობა-ზღაპრის „სალამურას" თავგადასავლის გმირი კი საბჭოთა ბავშვების საყვარელი გმირი გახდა და საზღაპრო პერსონაჟების აღიარებული გალერეა შეავსო. ამ მოთხრობისათვის მწერალს შოთა რუსთაველის სახელობის პრემია მიენიჭა.

ა. სულაკაური თავისი ნიჭის გაფურჩქვნის პერიოდშია. იგი აქტიურად მუშაობს და მკითხველი მუდამ მოელოდეთ მოელის მისი ნაწარმოებების გამოსვლას.

(საქინფორმი).

სულ ერთ ფოტოზე

ბ. ედიშერაშვილის ფოტო. (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

ეს ვიცი: უმღერდნენ ედემს და სამოთხეს,

მაგრამ თუ ლექსავდნენ ოცნებით,

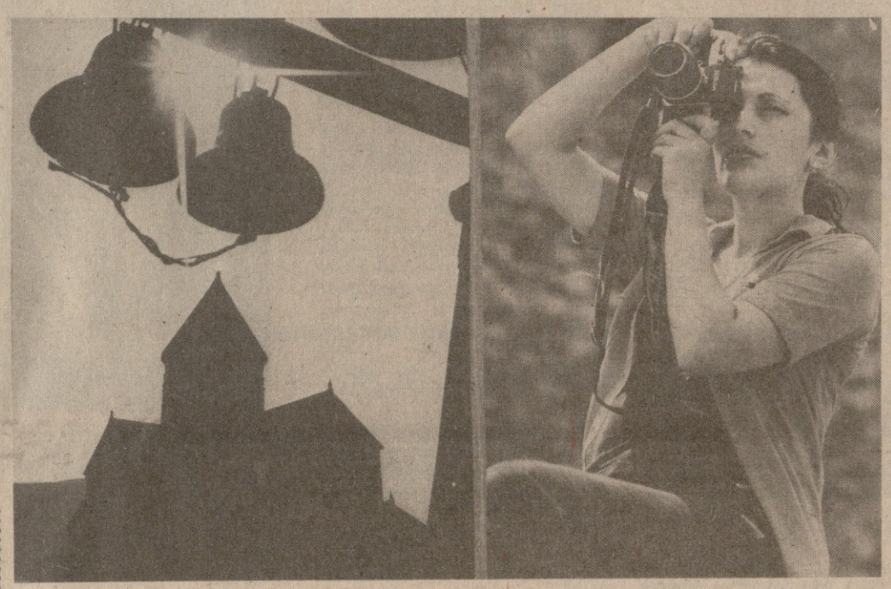

ალბათ საქართველო ედემად გამოჯყვეს,

მასზე თუ გალობდნენ მგოსნები.

ვლ. მაიაკოვსკი.

ა. სულაკაურის პოეტური პროზა

მოსკოვში, სსრ კავშირის მწერალთა კავშირთან არსებული ქართული ლიტერატურის საბჭოში